

Tosimies

Kristillinen miestenlehti

1/19 6,00 €

Joululomalla Israelin armeijassa

4

Joka 9. kristitty koee vakavaa vainoa

16

Taivaallisia väkeviä

22

► KUSTANTAJA

Faktapro Oy
Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
info@faktapro.fi

► TOIMITUS

Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10w
toimitus@tosimies-lehti.fi

► PÄÄTOIMITTAJA

Kimmo Janas
puh. 050 912 7332
kimmo.janas@tosimies-lehti.fi

► ISSN 1458-3224

► KUVANKÄSITTELY

Faktapro Oy/Petri Janas

► PAINO

Oy Arkmedia Ab
PL 180
65101 Vaasa

► ILMOITUSHINNAT 2019

(+ alv 24%)

	mv	2-väri	4-väri
1/1	1.150 €	1.350 €	1.600 €
1/2	670 €	850 €	1.000 €
1/4	400 €	500 €	570 €
1/8	240 €	270 €	350 €

► TILAUKSET

Kestotilaus: 35 € (6 numeroa/vsk)
Määräaikaistilaus: 40 € (12 kk)
tilausmaksut sis. alv 10 %
tilaukset@tosimies-lehti.fi
www.tosimies-lehti.fi
puh. (09) 54 79 74 10

► KANSI

© Markos Mant / Unsplash

Sisällys 1 / 2019

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Joululomalla Israelin armeijassa
- 7 Sopanen!
Todellinen turva
- 8 Eräällä miehellä oli kaksi poikaa
- 10 Tervehdys kaikille Tosimies -lehden lukijoille!
- 12 Tosimies lukee
- Kari O. Niemi: Isä kaipaa lastaan
 - Arto Teronen ja Jouko Vuolle: Vastatuulesta myötämäkeen – Naiset suomalaisessa urheilussa
 - Tapani Sopanen: Juhani Huotari – Vainotun kristityn asiamies
 - Elina Hiltunen & Elina Hiltunen: Masennuksesta selviää!
 - Thierry Lentz: Hitlerin Kotkanpesä ja Berghof 1922 - 1944
- 14 Elämän tiellä
- 16 World Watch List 2019:
Joka 9. kristitty kokee vakavaa vainoa
- 19 Tosikuvat
- Iron Sky: The Coming Race
- 20 CMN:n miestenleiri Bergvikissä 12.-14.4.2019
- 21 ICEJ News
- 22 Taivaallisia väkeviä
- 27 Pohojamaan kautta...
Henkilöllisyys
- 28 Omatoimisesti keväisessä Israelissa
- 32 Porvoon miestenpäivä 23.3.2019
- 33 Kirkon kulttuuripalkinto Junnu Aaltoselle
- 34 Caravan 2019
- 36 Lyhyestä virsi kaunis
- 38 Opel Combo Life

▲ – Uskonnonvapaus on keskeinen ihmisoikeus. Siellä missä uskonnonvapaus ei toteudu, harvoin toteutuvat muutkaan ihmisoikeudet, toteaa Open Doors Finland ry:n toiminnanjohtaja Miika Auvinen.

▲ Iron Sky -elokuvan jatko-osassa Hitlerin ratsastelee dinosauruksella...

▲ Viinimunkiksikin kutsuttu Isä Andreas myöntää, ettei vielä omaa viskin haisteluun tarvittavaa nenää, siksi Valamossa luostarissa luotetaan ammatti-ihmisiin.

▲ Israeliin suuntautuvien ryhmämatkojen ohella maassa on kätevää ja turvallista matkustaa myös omatoimisesti.

ARVOT KOHDALLEEN VAALEISSA

Kaikki puolueet ovat käynnistäneet vaalityönsä huhtikuusia eduskuntavaaleja varten. Tulossa ovat erittäin mielenkiintoiset vaalit, sillä eduskuntatyön jättää tätä keväänä moni pitkäaikainen kansanedustaja. Uusia tulijoita on tietenkin tyrkyllä pilvin pimein, ja nyt onkin äänestysuurnille lähtevien kansalaisten oltava erittäin tarkkoja, ketä äänestävät.

Ja varsinkin uskovien äänestäjien pitäisi nyt viimeinkin ryhdistäytyä ja harkita tarkkaan, minkä numeron äänestyslipukkeeseen kirjoittavat. Mitenkä sitä sanotaankaan, moni kakku päältä kaunis jne. Vaikka ehdokas olisi kuinka hurmaavan ja tietäväisen oloinen mediassa, nyt kannattaa tutustua tarkemmin ehdokkaiden arvomaailmaan.

Moni asia nyky-yhteiskunnassa olisi paremmalla mallilla, jos sitä lähimmäisenrakkautta löytyisi myös poliitikkojen piiristä.

Viime aikojen puhutuimpia aiheita mediassa on ollut vanhustenhoito ja sen surkea, jopa ala-arvoinen taso maassamme. Kun kaikki perustuu kilpailutukseen eli halvimpaan hintaan, laatu kärsii tietenkin. Ja koska palveluiden ostamiseen käytetään verovaroja, palveluiden ostajat eli poliitikot ovat syyllisiä järjestelmän vinoutumiseen.

Sosiaalityön professori Marja Vaarama totesi taannoisessa lehtihaastattelussa, että siitä asti, kun pääomasijoittajat rantautuivat Suomen vanhustenhoitoon, hän on odottanut, missä vaiheessa epäkohdat ovat niin isoja, että poliitikkojenkin on pakko reagoida. No nyt on.

Esimerkiksi henkilömitoituksen minimivaatimukset ovat peräisin vuodelta 1988!

Jokainen meistä ansaitsee arvokkaan vanhuuden, ja siitä huolehtiminen on poliitikkojen vastuulla.

Keinonen

Joululomalla Israelin armeijassa

▲ Tällä kertaa hillitsin uteliaisuuteni ja jätin laatikossa olevat purkit avaamatta...

Ari Rusila

“First and foremost, bring your sense of humor, team spirit, and an open mind.” (Sar-El ohje)

Sar-El (akronyymi sanoista Shiroot L'Yisreal, vapaasti käännettynä “palvelusta Israelin puolesta”) on Israelin armeijan (IDF) Logistisen yksikön alaisuudessa toimiva palveluorganisaatio Israelin ulkomailla asuville kansalaisille, jotka haluavat viimeistellä armeijapalveluksensa. Ohjelma on myös avoin muille kuin israelilaisille eli niille, jotka haluavat osallistua ohjelmaan liittymättä kuitenkaan Israelin puolustusvoimiin. Yhdestä kolmeen viikkoon kestävät ohjelmat käsittävät aseeton

vapaaehtoistyötä eri armeijajutukohdissa.

Israelin turvallisuus on ollut uhattuna koko itsenäisyytensä ajan ja on edelleen. Koska Israelin puolustuskyky ainakaan valtion ensi vuosikymmeninä ei perustunut aseteknologian ylivoimaisuuteen, joukkojen määrästä puhumattakaan, jäi ainoaksi selitykseksi inhimilliset kansaan, armeijaan, taistelijoihin, organisaatioon ja johtajuuteen liittyvät tekijät. Näihin tekijöihin pääsin runsas kolme vuotta sitten tutustumaan ”sisältä päin” ruohonjuuritasolla osallistumalla ensi kertaa Sar-El -ohjelmaan ja päivittämällä jälleen kokemuksemi joulukuussa 2018.

Kehittyvä Sar-El

Sar-El organisaation johtaja Shlomo Stav – aiempi IDF:n ja tiedustelupalvelu Shin Bethin prikaatinkenraali – kävi tuki-

kohdassamme meitä tapaamassa. Hänen mukaansa ohjelmalla on kaksi päätavoitetta: ensinnäkin vapauttaa israelilaisotilaita etulinjaan tekemällä välttämättömiä töitä taaempaan ja toiseksi näyttää vapaaehtoisille Israelin ja armeijan todellisuutta, joka useinkin poikkeaa uutisoinnista ulkomailla.

Hän myös korosti ohjelman olevan avoin kaikille kansalaisuudesta, uskonnosta, sukupuolesta tai poliittisista näkemyksistä riippumatta.

Kun Stavin mukaan ohjelmaan vuosittain osallistuu nyt noin 5000 vapaaehtoista, vuositittain on hänen tavoitteensa nostaa vapaaehtoisten määrä lähivuosina kaksinkertaiseksi. Ohjelmaa ollaan myös jatkuvasti kehittämässä ja nyt pilotoidaan Sar-El -ohjelman jatkeeksi KKL/JNF:n organisoimalla muutaman päivän erikoisjaksolla, jossa tu-

tustutaan tarkemmin ympäristö-, maatalous- ym. vastaaviin ko. järjestöjen hankealueisiin.

Työmme

Sar-El -ohjelma Israelissa alkaa Ben Gurion lentokentän tuloaulassa. Jouluisesta ajankohdasta johtuen palvelukseen astui nyt vain vajaa 30 sar-elnikiä, jotka jo ennalta oli jaettu kolmeen ryhmään. Tällöin sai myös tietää myöhemminkin salassa pidettävän tukikohdan. Kukin ryhmä kuljetettiin omaan palvelupaikkaansa, jossa majoituttiin parakeihin ja saatiin univormu.

Itse työ on pääosin kevyehköä ja yksinkertaista huolto-, kunnossapito- ja varastotyötä tukikohdissa tai logistiikkakeskuksissa ja työvaiheiden oppiminen ▶

▼ Tänne ei nyt tarvinnut juosta, hälytyksen sattuessa aikaa siihen olisi ollut vajaat 30 sekuntia.

tapahtuu varttitunnissa. Työpäivät – sunnuntaista torstain lounasaikaan – ovat pääsääntöisesti seuraavat: aamiainen, 8:30 lipunnosto, 8:40-9:00 uutiskatsaus ja kahvit, 9:00-12:00 työtä, 12:00-14:00 lounas, 14:00-16:00 työtä, 16:00-18:00 vapaata, 18:00-19:00 koulutusta. 19:00- illallinen ja vapaata. Torstai-iltapäivänä alkaa vapaa ja ryhmä kuljetetaan Tel Avivin, jossa halukkaat voivat majoittua vapaasti täysihoidolla Sar-El hosteliin tai omalla kustannuksella muualle. Sunnuntaiamuna on kokoontuminen ja usein exkursio johonkin kiinnostavaan kohteeseen, jonka jälkeen kuljetus takaisin tukikohtaan.

Tukikohdassa tai hostelissa oltaessa pätevät tietyt säännöt eli alkoholi, huumeet, seksi sekä uskonnosta tai politiikasta puhuminen ovat kiellettyjä ja välitön syy ohjelmasta poistamiseen. Itse olen saanut huomautuksia, joskaan en potkuja, tupakoinnista räjähdysvaarallisilla alueilla, epäsiiveillisestä pukeutumisesta ja liiallisesta kiinnostuksesta joidenkin uusien asemallien testaamiseen.

Ryhmämme

Seikkailunhaluisille edellä mainittu ohjelma saattaa kuulostaa tylsältä mutta mielenkiintoisen siitä tekee sarelnikeista ja sotilaista koostuva tiimi jossa työtä tehdään. Oma yhdeksänhenninen Sar-El ryhmäni oli joulukuussa hyvin edustava ja mielenkiintoinen. Ryhmän muut osallistujat tulivat Yhdysvalloista, Kanadasta, Meksikosta, Tsekin tasavallasta, Etelä-Afrikasta, Itävallest ja Puolasta. Ammattikauma oli nunnasta juuri kurdiarmeijassa taistelleeseen sotilaseen, ikäjakauksena 22-70 vuotta, neljä naista ja viisi miestä eikä kukaan tällä kertaa tietääkseni ollut juutalainen.

Ryhmän ansiosta sain ajantasaista tietoa elämästä Meksikossa ja Etelä-Afrikassa, kuulin kokemuksia huumepoliisin työstä ja mielenkiintoisia kuvauksia salaisemmista paikoista joihin moninkertaiset sar-elnikit Israelissa olivat sattumoisin päässeet. Juuri Irakista tullut vapaaehtoisena Peshmergan riveissä taistellut kämppäkaverini kertoi omista

Hakuvinkit ensikertalaiselle Sar-El -ohjelmaan

Tutustu aluksi Sar-El kotisivustoon: www.sar-el.org Kyseisellä sivulla on yleisohjeiden lisäksi

- ohjelman tuleva aikataulu eli millaisia ryhmiä eri kuukausille on tarjolla,
- hakulomake sisältäen myös lääkärinlausunnon (medical form)
- kyselylomake (questionnaire)

Ensikertalaiselle hakeminen tapahtuu käytännössä seuraavasti:

- Valitse ohjelmasta itsellesi pituudeltaan ja ajankohdaltaan sopiva ohjelmajakso
- Täytä hakulomake ja kyselylomake mielellään pari kuukautta ennen suunniteltua lähtöä (hakulomakkeessa kysyttävän tulolennon voi ilmoittaa myöhemmin)
- Ota kopio medical formista ja anna lääkärisi täyttää se käsin, voit myös skannata sen jolloin sen voi lähettää hakemuksen kanssa sähköpostin liitteenä
- matkavakuutus on pakollinen, suosittelemme jatkuvasti voimassaolevaa vakuutusta, sen saa noin 60-80 €/vuosi
- Lähetä haku- ja kyselylomake Sar-El Suomen kontaktihenkilölle (Katariina Mäkelä Katariina.makila@gmail.com)
- Kun saat hyväksynnän niin varaa lennot ja ilmoita tulolento Israelin kontaktihenkilölle
- Ota kolme kopiota passin kuvasivusta, hakulomakkeesta (sis. Medical formin) ja matkavakuutuksesta sekä varaa tasarahaa dollareina (60-110) rekisteröintiä varten, kaikki em. paperit ja rekisteröintimaksu kerätään Ben Gurionin lentokentän tuloaulassa olevassa Sar-El vastaanottopisteessä josta kuljetus tukikohtaan

Voit luonnollisesti tulla Israelin aiemminkin lomailemaan kunhan vaan olet määrättynä aikana määrättyssä vastaanotto paikassa joka yleensä on sunnuntain aamupäivä lentokentän tuloaulassa.

KOONNUT ARI RUSILA 10/1/2019

kokemuksistaan, näytti videoita ja pääsinpä seuraamaan etulinjan tapahtumia Syyriassa hänen ollessaan skypeyhteydessä entisiin sinne siirtyneisiin taistelutovereihinsa.

Ainoa yhdistävä tekijä ryhmäsämme oli halu palvella Israelia ja tämä erilaisuudesta koostuva kokemusmaailma ja sen mahdollistamat keskustelut oman turvallisen kuplan ulkopuolella ovat ehkä Sar-El -ohjelman itselleni paras anti.

Turvallisuudesta

Tukikohdan komentaja ja hänen varamiehensä kävivät useaan otteeseen kertomassa tukikohtaan ja armeijaan liittyvistä asioista. Komentaja sanoi tukikohtamme olevan alansa tärkein logistikkakeskus Israelissa ja näin ollen Hamasin tärkeimpiä sotilaallisia iskukohteita. Hamasin ohjusten tarkkuus on kehittynyt ja nyt useampia ohjuksia voidaan suunnata samaan kohteeseen. Uhan torjumiseksi suojanamme

oli normaalien pommisuojojen ohella Iron Dome -torjuntaohjusjärjestelmä.

Tällä kertaa palveluspaikallani oli hyvinkin rauhallista. Pommisuojaan ei tarvinnut juosta kertaakaan, jos olisi, niin aikaa olisi ollut vajaat kolmekymmentä sekuntia hälytyksestä, kun aivan rajalla aikaa on vain 15 sekuntia. Ympäristössä tilanne oli eri, sillä Siinailla ISIS:n haaraosasto teki useita iskuja Egyptin turvallisuusviranomaisia ja armeijaa

vastaan mm. tarkka-ampujien toimesta, useita egyptiläissotilaita ja -poliiseja kuoli ja tietenkin myös joukko jihadisteja.

Länsirannalla puolestaan palestiinalaisterroristit iskivät joulukuussa seitsemän kertaa puukottamalla, ampumalla tai autolla päälle ajamalla. Juudean ja Samarian iskuista osa oli sotilastyyliä eli ryhmän tekemiä ampumisia sotilaita ja siviilejä vastaan eikä uhreitakaan vältytty, sillä tuhoisimmassa tapettiin neljä aikuista ja kolmen päivän ikäinen vauva.

Pohjoisessa Libanonin rajalla jatkui joulukuun alussa IDF:n aloittama operaatio "Northern Shield" Hezbollahin hyökkäyksen tuhoamiseksi. Mainittakoon myös, että Israelin turvallisuusviranomaiset kertoivat estäneensä viime vuonna kaikkiaan 480 terrori-iskua, paikallistaneensa ja neutraloineensa 590 yksittäistä terroristia ja paljastaneensa 201 terroristiryhmää.

Turvallisuudesta puheenollen vapaaehtoiset eivät esiinny tukikohdan ulkopuolella uniformissa, koska he olisivat aseetomina ja valmistautumattomina helppoja ja siten houkuttelevia kohteita terroristien tapettavaksi tai kidnapattaviksi. Uhka on todellinen, koska aiemmin Israel on joutunut vapauttamaan vankiloistaan jopa satoja terrori-iskuista tuomittuja palestiinalaisia yhden israeliläissotilaan palauttamiseksi (elävänä tai kuolleena). Tosin nyt tällä matkalla tehtiin poikkeus, koska apuani tarvittiin toisessa tukikohdassa.

Suosittelen

Kiinnostukseni Israelia kohtaan heräsi vuonna 1967 "Kuuden

päivän" -sodan kynnyksellä ja sympatiani oli heti tuon pienen maan puolella, olihan se ylivoimaisten vihollisten uhkaama ja lipussakin samat värit kuin Suomessa. Hämmästykseni oli suuri, kun Israel vastoin kaikkia laskelmia löi vihollisensa – ja jopa alle viikossa. Huolestuin uudelleen Israelin kohtalosta Jom Kippurin yllätyshyökkäyksen aikana vuonna 1973. Kun Israel tämänkin sodan selvitti, en enää koskaan tämän jälkeen epäillyt selviytymistä tulevissa konfliktteissa.

Nyt Israelin kimppuun käydään usein ase- ja median ja mielipidevaikuttamisen keinoin. Seurattuani Israelin tapahtumia paitsi lomamatkoillani ja eri tiedotusvälineistä, huomasin suuren kuilun läntisen valtaviirtamedian ja itse kokemani todellisuuden välillä; boikottiliike, apartheid -syytökset, rauhanprosessien tukahduttaminen, miehitys ja palestiinalaisten kärsimykset Israelin puolustettua itseään, olivat uusia aseita taistelussa Israelin tuhoamiseksi. Sar-El antaa välineitä myös puolustautumiseen näitä uusia uhkia vastaan.

Sar-El -ohjelma on itselleni antanut vastauksia mieltäni vuosikymmeniä askarruttaneeseen kysymykseen siitä, miten suhteellisen pienellä maakaistaleella asuva suhteellisen pieni kansa on kyennyt pitämään puolensa vihamielisen naapuruston keskellä. Samalla ohjelma on tarjonnut paitsi erilaisen tavan viettää talvi-, kesä- tai muuta lomaa, myös suonet mahdollisuuden antaa oma panokseni puolustaa tätä ainutlaatuista maata. Suosittelemme sitä muillekin.

Todellinen turva

Kun ikää karttuu, tietyt taitekohdat aiheuttavat mieleissäni liikettä. Vuoden vaihte on eräs tällainen taitekohta. Mietin elämää taaksepäin, ajattelen hyviä asioita, ihmisiä ja tapahtumia, joita minulle on suotu. Mutta yhä enemmän mieleni kääntyy tulevaan. Jälleen kerran se on edessäni: koskematon vuosi. Raiskaamaton. Puhdas. Täynnä mahdollisuuksia. Arvaamaton. Miten tulen latuni hiihtämään koskemattomaan ajan hankeen?

Uskon, että terveeseen ihmisyyteen kuuluu tulevaisuuden aprikoiminen. Jotkut yrittävät murtaa sen salaperäisyyttä taikojen, horoskooppien ja ennustajien avulla. Näinä rajujen muutosten ja suurien maailmanlaajuisten ongelmien keskellä monet tuntevat pelkoa. Mitä tulevaisuus tuo tullessaan? Sotaa? Terrorismissa? Katastrofeja? Hättää? Itkuu? Kaikkien muutosten keskellä, levottoman sydämen ja pelon puristuksessa löytyy lohduttavat Jeesuksen sanat, jotka avaavat avarat näköalot: "Älkää siis murehtiko: 'Mitä me nyt syömm?' tai 'Mitä me juomme?' tai 'Mistä me saamme vaatteen?' Tätä kaikkea pakanat tavoittelevat. Teidän taivaallinen Isänne tietää kyllä, että te tarvitsette kaikkea tätä. Et sikä ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskasta tahtoaan, niin teille annetaan kaikki tämäkin." (Matt 6: 31-33)

Näinä materialismin läpeensä kyllästyttämänä aikoina yllä oleva napsahtaa kohdilleen myös rakkaassa kotimaassamme. Taistelut rahasta, materiasta, palkankorotuksista, saavutetuista eduista täyttävät median. Toisilla on liian paljon, toisilla liian vähän. Vaikka Suomi on yksi maailman rikkaimmista maista, leipäjonot kasvavat. Eduskuntavaalit lähestyvät ja poliitikkojen suut jauhavat. Luvataan suuria. Ja jos on kokemukseen luottaminen, liekö tälläkään kertaa pidetään kiinni lupauksista. Tätä pakanat tavoittelevat, sanoo Jeesus.

Hyvän aika, emmehän me ole pakanoita. No joo. Katsellaan hiukan tarkemmin ympärillemme. Täytyy kyllä vääristellä näkemäänsä, jos vielä voi kutsua Suomea oikeasti kristityksi maaksi. Enää vain pieni vähemmistö uskoo Jumalaan Luojana, neitseestä syntyneeseen Jeesukseen, syntien sovituksen ristillä ja Kristuksen ylösnousemukseen ja taivaaseen astumiseen ja iankaikkiseen elämään. Olemme hyljänneet myös kristilliset hyveet ja elämäntavan. Nautintokeskeisyys on syrjäyttänyt vastuun. Ja pakanoita olemme, kun katsomme asiaa juutalaisesta näkökulmasta.

Olen saanut kunnian kirjoittaa muutaman lähetyssaarnaajan muistelmia. Yksi asia on yhdistänyt jokaista: uskon varaan heittäytyminen. Se tarkoitti luopumista hyvistä palkoista, urista, turvatusta elämästä ja astumista inhimillisesti katsoen tyhjän päälle. Jumalan pilkun tarkka huolenpito myös taloudellisissa asioissa on ollut kuitenkin hämmäntävää. Heiltä ei ole puuttunut mitään, vaikka ei ole ollutkaan työehtosopimusten määräämää palkkaa.

Todellinen turvamme ei löydy tänäkään vuonna kikystä tai työehtosopimuksista, ei eläke-eduista tai lapsilisistä. Se löytyy Isältäämme, joka on taivaissa. Hän kyllä tietää, mitä me tarvitsemme.

Tämä on kaikille hyvin tuttu lause ja kertomuksen alkusanat. Olemmehan sen lukeneet ja saarnanneet siitä lukemattomia kertoja.

Tuo Luukas 15:11-32:n kertomus tuhlaajapojusta on kirjoitettu 22 jakeeseen koko sisältö. Todellisuudessa tuo kertomuksen ajanjakso on saattanut olla jopa kymmeniä vuosia ihmisen elämässä. Meillä nk. perinneuskoville, joille uskon asiat ovat tulleet jo lähes äidinmaidossa, on kertomuksen roolit ja asenteet piirretty myöskin samassa äidin maidossa.

Veljemme vartija sittenkin?

Mietin usein, keitä me tavoittelemme kujilla ja aitovierillä?

Matt. 10:5-8: ”Nämä kaksitoista Jeesus lähetti ja käski heitä sanoen: ”Älköön tienne viekö pakanain luokse, älkääkä menkö mihinkään samarialaisten kaupunkiin, vaan menkää ennemmin Israelin huoneen kadonneitten lammasten tykö. Ja missä kuljette, saarnatkaa ja sanokaa: ”Taivasten valtakunta on tullut lähelle.” Parantakaa sairaita, herättäkää kuolleita, puhdistakaa spitaalisia, ajakaa ulos riivaajia. Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa.”

Varmastikaan Jeesus ei halunnut sulkea pakanoilta ovea pelastukseen, vaan uskoin Jeesuksella olevan hätä ensin omista kadonneista ja sitten pakanoista.

Tämä on tärkeä asia meidän ymmärtää, että katsoessamme pakanoihin kalastusmielessä, epähuomiossa voimme menettää selän takana uskonsisaren ja -veljen, joka ei kestänyt taistelussa syntiä vastaan. Uusien jäsenten lisäys on useinkin vähäisempää, kuin vanhojen hiljainen siirtyminen takavasemmalle takaovesta. Tuon takaoven sanarat eivät pidä ääntä, koska se on auennut liian monta kertaa. He eivät jaksaneet taistelussa. Tuli liian paljon kuormaa kan-

Eräällä miehellä oli kaksi poikaa

nettavaksi, eikä avun huudot kantautuneet tai näkyneet kenellekään ns. lähellä olevalle. Liian harvoin kysimme vierustoveriltamme sisarelta tai veljeltä ”läheisesti” sen kolmannen kerran saman lauseen: Kuinka sinä voit? Alleiviivaan tuon ”kolmannen” kerran, koska tunnen vähän afrikkalaista kulttuuria ihmisten tavatessa toisiaan ja siinä kysellään kuulumisia, ja aluksi kaikki on oikein hyvin hymyn kerä. Kun sitten pääsee siihen kolmanteen tai neljanteen kertaan kysymyksessään, voi saada jo todellisempaa tilannekuvaa sisaren tai veljen osasta. Pitäisikö meidän sittenkin olla veljämme (siskojemme) vartijoita hyvässä mielessä. Toiset tarvitsevat enemmän tukea kuin toiset. Jokainen meistä on niin erilaisista elämän tilanteista lähteneitä, ja siksi haavatkin voi olla eri aseteisia.

Pitkä virkoamisprosessi

Palaan tuohon otsakelauseeseen ”eräällä miehellä oli kaksi poikaa”. Miksi ylipäätään se nuorempi lähti kotoa kauaksi pois? Mikäli vähänkin ymmärrän perheen sisäisiä tilanteita, voi olla, että poikia ei osattu kasvattaa yksilöllisesti. Eihän hyvästä kodista olisi tarvetta mihinkään lähteä. Oliko nuorempi poika joutunut liian kauan olemaan kiusattuna tai vaivattuna eikä kestänyt painetta? Toki kaukomailla ollessaan poika joutui punnitsemaan asioita uudelleen ja palaamaan pakkotilanteessa kotiin, ei kuitenkaan mielihaluista. Mutta kotia lähestyessään hän joutui punnitsemaan, oliko koti samanlainen paikka, jossa oli samat paineet kuin sieltä lähtiessä.

Usein me näemme niin kapealla sektorilla nämä asiat. Näen sieluni silmin sen ”vanhemman” veljen opettamassa tätä kertomusta ja painottavan lausetta ”ja

poika meni itseensä”. Kuulijalle jää tuo ”painopiste ja tauko” oppikirjaan lopuksi elämää, että siinähan poika sai nöyryyksen ja siinä se koko oppi tästä oli. Uskon ensiksikin isän oppineen kaikkein eniten. Isä menetti poikansa kuolemalle. Poikahan kuoli, mutta virkosi ajan päästä eloon. Se oli pitkä virkoamisprosessi. Kuinka usein isä olikaan itkenyt poikaansa, kun hänen paikkansa kotona oli tyhjä. Oli siinä toki se vanhempi aina läsnä, mutta nuorempi oli osa myöskin isää itseään. Silloin kun nuorempi katosi, oli se kuin repäisy isän sydäimestä pala pois. Jotain tärkeää ja ainutlaatuista koti oli menetetty nuoremman pojan mukana, ja ikään kuin kodin onni ontui. Isällä oli toinen jalka raskaampi kuin toinen. Isä myös kantoi syyllisyyttä ”mitä olisin voinut tehdä toisin, ettei näin olisi käynyt”.

Kadonnutta odotetaan

Kun sitten tuli aika ja poika lähestyi kotia. Isä näki hänet kaukaa. Toivo virkosi isän sydämessä. ”Minun poikani tulee kotiin”, hän riemuitsi sisimmässään. Ja juoksu nuorempaa poikaa kohden alkoi. Hän otti pojan syliinsä ja helli häntä ja kuunteli ja tunnusteli poikaansa. ”Toden totta, se on minun kadonnut poikani”. Kyyneleet tulvivat isän silmistä ja myös pojan. Oli jälleennäkemisen riemu. Siinä kotiövelle käyden jaettiin kiireisemmät kuulumiset. Kun he sitten kävivät taloon, antoi isä ohjeet juhla järjestelyistä. Ne juhlat eivät olleet tavanomaiset, vaan erikoiset ja niissä oli jaettavaa herkkuja pöydissä runsaasti kaikille läsnäolijoille. Puettiin uusiin vaatteisiin ja sinetisormuksiin.

Kertomukselle on myös loppuosa. Vanhempi poika tuli peltotöistä ja kuuli karkelon sisältä. Hän pyysi lähintä palvelijaa ker-

tomaan, mitä on tapahtunut.

Palvelija ilmoitti: ”sinun veljesi on tullut ja isäsi teurasti syötetyn vasikan, kun sai hänet terveenä takaisin”.

Vanhempi poika vihastui, eikä halunnut mennä sisälle. Lukemattomat ajatukset täyttivät mielen.

Isä ei jäänyt toimeettomaksi, vaan tuli myös vanhempaa veljeä vastaan. Tässä on hyvä huomioda myöskin isän vastaantulo vanhempaakin veljeä kohden.

Tässä kävi kyllä niin, että vanhempi veli horjahti pihalla ja otti kätteensä tuen, joka olikin syyttäjän kirjoittama kirje nuoremman pojan elämäkerrasta. Liekö pitänyt rekisteriä taskusaan pitkänkin tovin.

Vanhempi poika alkoi lukea isälle lakia ja oikeutta ja suosionosoituksen oikeasta järjestyksestä. Hän muistutti, kuka oli esikoinen ja kuinka paljon oli käskyjä rikkomatta palvellut kaikki vuodet. Olihan myös kaikki totta, mitä syytekirjelmässä nuoremman pojan elämästä luki ja se vielä muistutettiin isälle.

Vanhempi poika sanoi: ”Kun tämä sinun poikasi tuli”.. (ei minun veljeni). Palvelijat tunnustivat nuoremmaksi veljeksi, mutta vanhempi ei tunnustanut veljeään.

Kertomuksesta käy ilmi, että vanhempi poika oli tietoinen nuoremman elämänvaiheista, mutta oli pitänyt ne ”piilossa” ehkäpä juuri sitä hetkeä varten, kun nuorempi pääsee lopulta Isän eteen. Tästä seuraa tieto, että nuorempi oli käynyt kodin yhteydessä jo aiemmin ja tavannut veljensä, jossa ilmeni polkuhistoria, mutta nuorempi ei päässyt isän kontaktiin, kun joutui lähtemään uudelleen pois.

Tämä ilmenee isän lauseesta: ”Minun poikani oli kuollut ja virkosi eloon. Oli kadonnut ja jälleen löytynyt”. Ensimmäisellä lähtemisellä oli kuollut ja vironnut ja toisella kertaa katosi ja palasi löytäneenä. Tästä seuraa, että tuhlaajapoilla oli kaksi kotiin paluuta. Ensimmäinen kuolemasta ja sitten kadonneena ja löytäneenä. Ensimmäinen, jossa todettiin vanhemman veljen kovuus ja anteeksiantamattomuus, kun jäi ”rekisteriin” mennyt elämä, joka isälle syytteen muodossa kerrot-

tiin. Se miksi isä tiesi poikansa vironneen eloon kuolleista selviää siitä, ettei kuollutta katsella kauaksi odotellen kotiinpaluuta. Kuollutta ei odoteta, mutta kadonnutta odotetaan ja nähdään hänet jo kaukaa uudella sydämellä.

Isän persoonan ymmärtäminen

Tässä me useinkin jääme äidinmaidon opin varaan. Ajatella, että oppinut oli vain tuhlaajapoika, ei tokikaan, ensimmäisenä meni kotiväki itseensä ja jäi kaipaamaan kadonnutta. Isän sydän armahti nuorempaa jo kaukaa, kun näki hänet. Siis isä oli muuttunut osoittamaan armahdusta, ja kaiken lopuksi oli muuttuttava vanhemman veljenkin, kun hän näki ja ymmärsi, että armo on suurempi kuin tuomitseva laki, ja tuon armon sai nuorempi osakseen.

Siis ei vain nuorempi mennyt itseensä vaan tässä meni lopulta jokainen itseensä ja viimeisenä vanhempi velikin. Mikä rikkaus se onkaan ymmärtää kokonaisuus. Se miksi me useinkin vain luemme ”ja nuorempi meni itseensä” kertoo meidän omistavan vain lain ja oikeuden tunnon mutta emme armon tuntemusta.

Pihalla talon ulkopuolella isä tuli vastaan myös vanhempaa veljeä, ja silloin isä piti puolustuspuheen vanhemmalle pojalle oikeudestaan olla isä molemmille pojille.

Tässä selviää myös motiivi, miksi vanhempi oli kaivannut edes yhden vohlan isältään. Hänkin oli tuhlaannut jaetun osuutensa ja oli kaikessa riippuvainen mitä isä antaa hänelle. Tästä on näkyvyys siihen, että autuas se, jonka synnit ovat peitetty eli vanhemman synnit olivat peitossa, mutta nuoremman näkyvät.

Isä tiesi mitä nuorempi poika oli joutunut käymään läpi. Isä ei halunnut enää menettää poikaansa, jonka oli saanut takaisin. Nuorempi poika oli käynyt korkeimman koulutuksen ja tuli aiemmin ymmärtämään ja tuntemaan isän persoonan. Eli tässä toteutui ”viimeinen tulee ensimmäiseksi ja ensimmäinen viimeiseksi juhliin..” Siitä alkoi myös uusi aika vanhemmalle po-

jalle oppia, millainen hänenkin isä oikeasti olikaan. Hän ei sitä aiemmin tullut tuntemaan kuin nuoremman veljensä kautta.

Tuhlaajapoikien etsiminen

Jeesus sanoi kerran: ”Niin kauan olen ollut teidän keskuudessanne, etkä sinä tunne minua Filippus?”

Pyrkikäämme etsimään kadonneita nuorempia veljiämme, ja saattakaamme heidät kotiin, niin silloin pääsemme tuntemaan, millainen meidän taivaallinen Isämme sittenkin on. Mutta ettei oppi olisikaan vain näin yksinkertainen, on sillä jatkokertomus.

Sain käytännön oppia kotikadulta, jossa tapasin erään vanhemman miehen. Esittelin itseni ja hän sanoi tienneensä, että olen asunut tässä talossa jo yli 20 vuotta mutta ei ole koskaan minua henkilökohtaisesti tavannut tutustuakseen. Siinä keskustelun yhteydessä hän kertoi omasta pojastaan, joka on asunut Amerikassa jo kauan ja ei ole nähnyt häntä pitkään aikaan. Halu olisi mennä poikaansa katsomaan, mutta ei voi kieliongelman ja terveysjuttujen takia yksin lähteä pojan luo. Ilmoitin, että voisin minä lähteä tulkiksi ja oppaaksi. Hän ilahtui ja kysyi, että voisinko oikeasti. No hän lähti siitä kotiinsa vaimolleen kertomaan, että voisi sittenkin lähteä poikaansa tapaamaan Amerikkaan. Tätä miettiessäni keittiönpöydän ääressä Pyhä Henki alkoi opettaa, mitä Isä haluaisi meidän tekevän. Tuo tuhlaajapoikien etsiminen ja kotiin hakeminen, ei aina ole ollut onnekasta työtä. Entäpä jos me veisimmekin Isän persoonan mukana tapaamaan sitä kadonnutta poikaa? Se saisi silloin nuoremman pojan ymmärtämään, että koti ja kodin ilmapiiri on muuttunut ja sinne voikin palata uudelleen.

Avustus- ja lähetyshdistys Suomesta Romaniaan
www.skymissio-ry.com

LAPUA-KETJUT
Siirtovoimaa

WWW.TOSIMIES-LEHTI.FI

TERVEYSPROJEKTI Karpalo
- tähtää kokonaisvaltaiseen elämäntapamuutokseen

Terveysprojekti Karpalo ry -
www.terveysprojektkarpalo.fi

Ohjelman tarkoituksena on vähentää monia elämäntavoista johtuvia riskejä kuten ylipainoa, verenpainetta, korkeaa kolesterolia ja kohonneita sokeri-arvoja. Peruskoulutus kestää neljä vuorokautta, jonka jälkeen osallistujat jatkavat ohjelmaa kotonaan viiden viikon ajan.

Tunnetko tarvetta muutokseen? Ota yhteyttä.

Terveysprojekti Karpalo ry - Arto Hyvönen
p. 040 581 6155

ISRAELUPDATE
katso netistä:
israelupdate.achlak.net

Tervehdys kaikille Tosimies -lehden lukijoille!

Seppo Salmi

Joulukuussa minulle tuli 76 ikävuotta täyteen. Asumme vaimoni Anjan kanssa Ylöjärven Haaviston alueella vanhassa omakotitalossa. Olen syntynytkin Ylöjärvellä ja siellä asunut melkein koko elämäni ajan. Kymmenkunta vuotta asuimme välillä perheenä Tampereen puolella Tesomalla ja Lamminpäässä, mutta palasimme takaisin synnyinkuntaani. Vaimoni Anjan lapsuuden koti oli Lamminpäässä, joten melko pieniä ovat olleet ympyrämme.

Lapsuuden kotini sijaitsi Lempiäniemessä, joka oli silloin 1940-1950 -luvulla hiljainen ja pimeä kylä. Kulkuyhteydet olivat heikot. Lapsuuteni Tampereen matkat tehtiin yleensä Näsijärveä pitkin laivalla.

Sodasta palannut isäni rakensi perheelleen kodin metsäisen kallion päälle. Asiaan osaltaan vaikutti se, että betonia ei ollut saatavilla.

Kotimme lähellä toimi Näsijärven ainoa laivatelakka, jonka päätehtävä oli Lielahden sellutehtaan uittokaluston rakentaminen ja kunnossapito. Isäni toimi siellä seppänä ja suurin osa telakan työntekijöistä oli sukulaissiani. Telakka oli myös minun ensimmäinen työpaikkani lähes kymmenen vuotta. Aloitin siellä jo viisitoistavuotiaana.

Häivähdyks kutsusta

Hengelliset asiat olivat siinä yhteisössä piilossa. Niistä ei puhuttu, mutta toisaalta tärkeät asiat hoidettiin. Sota-aikana isäni oli lomallaan joutunut tiukille minun kasteelle viemisen kanssa. Lopulta sentään eräs hevosen omistaja oli lainannut hevosta ja minulle saatiin nimi, johon olenkin ihan tyytyväinen. Kirkossa ei käyty. Matka oli tietysti yksi este, mutta oli muutakin. Sellainen mielikuva lapsuudesta on jäänyt, että kirkko ja seurakun-

ta tuntuivat tarkoitetun paremmalle väelle. Luokkaerot olivat olemassa. Eivät vanhempi kuitenkään mitään ateisteja olleet, ja myöhemmissä elämän vaiheissa he lähtivät uskonnolle, kun sellainen tilaisuus tuli ja Jumalan kutsu kuului. Minä koin siitä kutsusta pienen häivähdyksen, kun rippikoulun jälkeen kävin jossakin nuorten tilaisuudessa seurakunnassa, mutta se kaatui kulkuyhteyksiin ja ehkä muut asiat veivät kuitenkin mukanaan.

Näsijärven uitot alkoivat hiipua ja Pimeäsalmen laivatelakka alkoi käydä tehtaalle tarpeettomaksi. Telakka vaihtoi omistajaa ja palvelee tänäkin päivänä huviveneilyä.

Minä olin vuosien aikana kouluttautunut metallimieheksi ja aloin erikoistua putkien hitsaajaksi. Anjan kanssa avioituimme 1962, jolloin olin juuri täyttänyt yhdeksäntoista. Melkein suoraan häistä joutuin lähtemään suorittamaan asevelvollisuutta. Anja oli vielä minua vuotta nuorempi.

Kaksi poikaa syntyivät nopeasti ja muutaman vuoden kuluttua vielä kolmas poika. Olin itse henkisesti vielä keskinkasvuinen, ja melko heikoilla eväillä yritin selviytyä osastani. Tein työtä konepajalla lähinnä

putkistojen esivalmistuksessa. Hain turvaa alkoholista enenevässä määrin. Olin sulkeutunut, ja alkoholi vapautti ja antoi rohkeutta. Se toi kuitenkin varsin nopeasti myös ongelmia, ja yritin niitä paeta komennustöihin. Työnantajani asensi putkistoja tehtaisiin ja öljyalostamoille. Siellä työpaikkakunnalla vietettiin viikot ja edellytykset juomiselle olivat hyvät. Eihän se tietysti juomista aiheuttanut, syyt olivat syvemmällä. Ne olivat surullisia vuosia, kun omat ongelmani veivät mahdollisuuden vastuulliseen elämään, ja perheeni sekä myös vanhempani joutuivat kärsimään.

Käännekohta

Marraskuussa 1973 olin ajautunut silloisella työpaikalla tilanteeseen, jossa työnantaja oli katkaisemassa työsuhdetani poissaolojen vuoksi. Olin niin uupunut, pettynyt ja inhoa täynnä itseäni kohtaan, että kielsin työtovereita toimista työsuhteeni säilyttämiseksi. Olin kuitenkin tavannut sellaisen kaverin työpaikalla, joka oli kertonut tietävänsä paikan, josta voisin saada apua. Menin tämän kaverin kanssa siihen paikkaan ja siellä minulle kerrottiin, että Jumalalla on kaikki voima ja valta vapauttaa juomisen pakkomielteestä.

Lähdin kotiin ihmeissäni. Seuraavana aamuna kauheissa vierotusoireissa Tesomalla eräs kaveri tarjosi pontikkaryppyä. Otin ja oksensin saman tien kaiken ulos ja jotenkin ymmärsin, että se on nyt ohi, minun ei tarvitse juoda enää!

Löysin jo parin viikon kuluttua uuden työpaikan, ja niin alkoi uuden elämän opetteleminen. Hengellinen nälkä ajoi etsimään ja kuulemaan. Joulukirkossa pastori puhui hengellisestä kuolemasta ja tunsin hänen puhuvan juuri minulle.

Tein ammattini mukaisia töitä edelleen ja nyt kun olen vapaa alkoholin orjuudesta, niin työtkin onnistuivat. Olin rakentamassa öljylauttaa Stavangerissa ja muissakin kohteissa sekä koti- että ulkomailla. Aina siellä tapasi myös uskonnolla kulkevia. Kun tuli ikää, niin matkatoihin lähteminen alkoi tuntua ikävältä ja pyrinkin olemaan lähitöissä mahdollisimman paljon.

Perheellämme on ollut myös menetyksiä. Menetin ensin nuoremman veljeni ja sitten menetimme vuonna 1997 vanhimman poikamme. Nuorin poikamme kuoli 2011. Joku on kysynyt, että voiko tuosta selvitä. Niin, ei niistä ihan samanlaisena kai voi selvitä, mutta päivä kerrallaan on eletty armon varassa.

Nuorimmalta pojalta jäi kolme hienoa tytärtä. Näistä jo osittain nuorista naisista ja tytöistä olemme saaneet iloa.

Antoisaa vapaaehtoistyötä

Vuoden 2004 lopulla lähdin mukaan projektiin, jossa Venäjän ortodoksisirkko ja Suomen luterilainen kirkko sopivat kahden katulastenkodin korjaamisesta Pietarissa. Ylöjärven seurakunnan talkooryhmä teki Pietariin neljä kymmenen päivän työmatkaa. Lisäksi talkooporukan tehtävä oli kotimaassa erilaisilla projekteilla rahoittaa iso osa korjaustöistä. Toki mukana oli monia muitakin talkooryhmiä. Tämän projektin kiitosjuhlaa vietettiin Tampere-talossa helmikuussa 2008. Juhlan loppulaulu "Maan korvessa kulkevi" sai monet silmät kosteiksi.

Talkooryhmä halusi kuitenkin jatkaa ja saimme yhteyden Herättäjä-Yhdistykseen, joka teki mm. Venäjällä Inkerin kirkon seurakunnissa ja Viron ev.lut. kirkon leirikeskuksesta remontti- ja uudisrakentamista. Pääsimme tähän työhön mukaan. Monia matkoja teimme Herättäjän

talkooautoilla ja myöhemmin omilla autoillamme. Tämän työn tukemiseksi meistä muutamat ovat osallistuneet vuosittaisilla Herättäjäjuhilla "lätn" paistoon ja myyntiin. Tämä on ollut antoisaa vapaaehtoistyötä, jossa itse jää saamapuolelle.

Virosta olemme viime vuosina saaneet hyviä ystäviä ja saaneet olla heidän kanssaan yhteisillä matkoillakin. Erityisen tärkeäksi on tullut jo mainittu Talun leirikeskus Tallinnan lähellä.

Omassa Ylöjärven seurakunnassa olen myös saanut olla mukana erilaisissa vapaaehtoistehtävissä. Sainpa olla muutamia vuosia jopa autokuskina Tampereella ensin päiväkeskus Mustassa lampaassa ja sen loppumisen jälkeen ruokapankissa yhtenä päivänä viikossa.

Mieskuoro Viestiveljet oli 2005 kesällä laulamassa Pietarin katulapsiprojektiin liittyvässä tilaisuudessa Pyynikin kesäteatterissa. Kuoro teki vaikutuksen ja kyselinkin tilaisuuden jälkeen, että millainen laulunumero pitää olla kuoroon päästäkseen? Minulle sanottiin, että vaatimukset eivät ole ollenkaan kovat. Asia jäi itämään, ja helmikuussa 2006 lauloin jo Viestiveljen kuorossa. Laulaminen on aina mieltäni kiehtonut, vaikka mikään kultakurkku en olekaan. Kuoron yh-

teiskristillisyyttä tuntui ja tuntuu edelleen hyvältä. Vuodet kuorossa ovat olleet hengellisesti antoisia ja olen kokenut ystävyttä ja yhteyttä. Vaimoni on myös osallistunut kuoron monille matkoille ja näin tukenut toimintaa omalta osaltaan.

Ruskakuoro on seurakuntani ikäihmisten kuoro, jossa myös olen ollut mukana. Ruskakuoro

laulelee vain seurakunnan omassa "Tähkähäät" -kerhossa.

Mitä on uskossa oleminen?

Tähän en tietenkään voi vastata kuin omalta osaltani. En voi ajatella, että ymmärtäisin tai tietäisin uskonasiat paremmin kuin joku toinen. Raamattu kehottaa ajattelemaan itsestään kohtuul-

lisesti. Martti Simojoki kirjoittaa: "Ei ihmisestä ole elämän antajaksi Jumalalle. Jumalan pitää se ottaa ennen kuin siitä mitään tulee".

En ajattele hengellistä prosessia kertasuorituksena. Ensinnä aluksi lakkasin taistelemasta, antauduin, en jaksanut, omat voimat loppuivat. Pyysin ja pyydän edelleen Jumalaa karsiamaan minua – omalla ajallaan ja tavallaan.

Eräs jos edesmennyt ystäväni kertoi joksikin entisestä elämästään ja mainitsi, että kun reissultaan palaili kotiin vaimon silmiin, niin piti vain tuijotella jalkalistoja. Ei myöskään publikaani tohtinut katsetaan nostaa taivasta kohti, kun sanoi: "Jumala ole minulle syntiselle armollinen" (Luuk 18:13).

"Pankaamme pois kaikki mikä painaa ja synty, joka niin helposti kietoutuu meihin. Juoskaamme sinnikkäästi loppuun se kilpailu, joka on edessämme." (Paavali Hebrealaiskirjeessä 12:1)

Kunpa joka päivä muistaisin mieltä, että mikä on kohdallani Jumalan tahto, miten voin parhaiten palvella Häntä. Tapahtuukoon Sinun tahtosi, ei minun. Tässä olen Herra Jeesus, tällaisena kuin olen, syntisenä, vajavaisena. Tiedän, että Sinä olet minunkin syntini sovittanut.

HITLERIN KOTKANPESÄ

Thierry Lentz (s. 1959) on ranskalainen historioitsija, kirjailija ja luennoitsija. Hänen edellinen kirjansa Joseph Bonaparte (2016) sai Chateaubriand-palkinnon vuoden parhaana ranskalaisena historiateoksena.

Lentzin uusi kirja on historiallinen tutkimusmatka legendaariseen paikkaan, josta käsin ohjailtiin maailman kohtaloa. Kirja kertoo seikkaperäisesti, millainen oli Hitlerin ja hänen lähipiirinsä "lomaparatiisi" ja millaista elämää siellä vietettiin.

Hitlerin noussta valtaan Baijerin Obersalzbergiin rakennettiin vuonna 1933 yksi Adolf Hitlerin residensseistä, loistelia Berghof.

Thierry Lentz
Hitlerin Kotkanpesä ja
Berghof 1922-1944
Minerva, 2018

Aiemmin niin rauhallisen alueen idylli oli pian mennyttä, sillä vuosina 1935–1937 Obersalzbergin asukkaat joutuivat lähtemään Kolmannen valtakunnan muiden johtajien lomanviettopaikojen tieltä. Siitä lähtien alueella saivat liikkua vain tärkeimmät natsijohtajat seurueineen. Mm. Bormannilla, Himmlerillä, Göringillä, Göbbelsillä ja Speerillä oli alueella omat huvilansa.

Vuonna 1939 kansallissosialistinen puolue rakennutti Hitlerille 50-vuotislahjaksi vielä Kehlsteinhaus-nimisen loma-asunnon, joka tunnetaan myös nimellä

Kotkanpesä. Vuoren huipulle rakennettua huvilaa varten jyrkkään vuorensinämään louhittiin seitsemän kilometriä pitkä tie sekä kilometrimäärin pako-tunneleita ja pomminkestävien bunkkerien verkosto. Maan alaisessa labyrintissa oli kaikkea, mitä tarvittiin pitkäaikaistakin oleskelua varten.

Korkean paikan kammosta kärsinyt Hitler kävi lopulta loisteliassa Kotkanpesässä vain harvoin. Berghofissa hän sen sijaan vietti aikaa niin usein kuin se vain oli mahdollista.

Huhtikuussa 1945 liittoutuneet pommittivat Obersalzbergia rivoisasti. Suurin osa rakennuksista tuhoutui. Ainoa tuholta säästynyt oli Hitlerin Kotkanpesä.

Lentz kuljettaa kirjan tarinaa todella mielenkiintoisella tavalla ja päästää lukijan seuraamaan aitiopaikalta Hitlerin ja hänen ystäviensä edesottamuksia paljastaen salassa pidettyjä yksityiskohtia kolmannen valtakunnan johtajista.

Kimmo Janas

NAISET PELASTAVINA ENKELEINÄ

Naisten asema suomalaisessa yhteiskunnassa ja myös urheilun saralla on ollut usein kuin "vastavirtaan uimista".

On tarvittu Sylvi Saimon tapaisia taistelijoita, jotka ovat olleet "ravistelemassa" yhteiskunnan ja urheilupiirienkin luotuneita käsityksiä siitä mitä nainen on ja mitä hänen tulee olla. Hänen kädempuristuksensa oli tunnettu lujudestaan. Kultamitali Helsingin olympialaisten melonnassa teki hänestä julkkiksen ja myöhempi aika kuntavaikuttajana ja kansanedustajana laajensi hänen vaikutusalueitaan.

Kaija Mustonen kultaa ja hopeaa luistellut pikaluistelija vuoden 1964 Grenoble Olympialaisissa totesi myöhemmällä iällään: "Vaikka Suomella oli hyvä naisjoukkue pikaluistelussa 60-luvulla ei liitto sitä tajunnut,

Arto Teronen ja Jouko Vuolle
Vastatuulesta myötämäkeen
– Naiset suomalaisessa urheilussa
Kirjapaja, 2018

naisia sorrettiin."

Keihäänheitossa Kaisa Parviainen saavutti hopeaa Lontoon 1948 Olympialaisissa, mutta hänenkin "kohtelunsa" kisojen aikana ihmetyttää näinä aikoina, kun jotkut ovat sitä mieltä, että jos naiset tavoittelevat tasa-arvoa, he ovat laittaneet tavoitteensa liian alas.

Esille kirjassa tulevat myös suomalaisten naispuolisten pikajuoksijoiden saavutukset 1970-luvulla, Tiina Lillakin keihään kaaret sekä kävelijä Sari Essayah mestaruuksillaan ja urheiluvaikuttajana KOK:n piirissä. Suomalaisen uinnin pitkäaikainen "mitalirohmu" Hanna-Maria Seppälä on jo saanut olla urheiluelämässä varmaan hyvin erilaisessa ilmapöyrässä kuin nämä tienraivaajat aikaisempina vuosikymmeninä.

Hiihto, suomalaisille rakas laji saa palstatilaa kirjassa. Monissa arvokisoissa, mistä miehillä ei ole ollut tuomisina ainuttakaan mitalia, on naisille ripustettu niitä kaulaan useampia eli he ovat tulleet urheiluhullun penkkiurheilijakansan "pelastaviksi enkeleiksi" saavutusten suhteen.

Kirjoittajat tuovat teoksessaan hienolla ja herkälläkin tavalla esille asioita "suurnaisten" elämän saralta, mitkä ovat "penkkiurheilijoille" tuntematonta aluetta.

Kiveen hakatut kirjasarjasta tunnetuksi tullut parivaljakko jatkaa ansiokasta penkkiurheilijan "avartamista" tiedonjyvillä urheilijoiden siviilielämästä. Kiveen hakatut sarjan osia on tullut ulos myös radion aalloilla.

Samuel Saresvirta

VAINOTTUJEN ASIALLA

Tapani Sopanen on varsin tuottelias kirjailija – lehemme Sopanen! -kolumninsa ohella hän on ehtinyt kirjoittaa elämäkertoja useista lähetyssaarnaajista ja uskonmiehistä/naisista. Uusin kirja esittelee monille televisiostakin tutun Marttyyrien Äänen eli Juhani Huotarin.

Kun kaksi sujuvasanaista miestä istuu saman pöydän ääreen, niin lopputuloshan on vertaansa vailla. Liian usein elämäkerrat ovat kuivaa luettavaa, mutta ei tällä kertaa.

Sopanen kuljettaa tarinaa juohevasti viljellen välillä kovin maanläheisiäkin ilmaisuja, eikä kirjaa henno laskea käsistään ennen kuin Huotarin koko tarina on purkissa.

Juhani Huotarihan antautui jo varsin nuorena kokopäiväiseen Jumalan valtakunnan työhön, ja loppu onkin sitten historiaa. Mies on ehtinyt kokea todella ainutlaatuisia tapahtumia niin kotimaassa kuin esimerkiksi Ve-

Tapani Sopanen
Juhani Huotari
– vainotun kristityn asiamies
Päivä, 2018

näjällä, Nigeriassa ja Boliviassa. Vaikeuksia ja koettelemuksia on riittänyt enemmän kuin moni jaksaisi kantaa. Mutta Juhani Huotari ei ole ollutkaan yksin, vaan vankkana tukena koko matkan on vierellä kulkenut vaimo Eeva, joka tiukan paikan tullen on puhunut miehelleen aina "järkeä" sekä luottamusta Korkeimpaan. Ilman Jumalan läsnäoloa Huotarinen taival olisikin katkennut jo moneen kertaan.

Parhaimmillaan Juhani Huotari on ollut matkoilla 200 päivää vuodessa, mikä aika on tietenkin ollut pois kuusilapsiselta perheeltä. Toisaalta lapset ovat usein päässeet isänsä kokousmatkoille mukaan, mikä on varmasti jättänyt lähtemättömän jälkensä heihin.

Kimmo Janas

IRTI MASENNUKSESTA

Tämän kirjan sanoma on ennen kaikkea toivo, todetaan tämän laajasti masennusta ja sen hoitomahdollisuuksia käsittelevän teoksen alkupuolella ja todetaan, kuinka masennus sairautena ei katso sukupuolta, sukupuuta, koulutusta eikä pankkitiliä. Vuosien 2005 ja 2015 välillä arvioidaan masentuneiden määrän maailmassa lisääntyneen noin 18 prosentilla lukumäärän ollessa 300 miljoonan tietämillä.

Ennen tätä on kirjaan sisällytetty laaja verkko-osoitteiden ja puhelinnumeroiden kirjo avuksi masentuneelle tai hänen tukihenkilölleen avun löytämiseksi tässä lomaannuttavassa sairaudessa.

Historiaa masennuksen hoidossa: Ensimmäinen mielisairaalaksi käyttöön Englannissa 1200-luvulla ja Suomessa Nauvoon Seilin saarelle 1755. Helsinkiin Lapinlahden sairaala perustettiin 1841.

Lukija löytää kirjasta pitkän listan "julkkiksia" historian ja tämän päivän osalta, jotka ovat joutuneet kosketuksiin kyseisen taudin kanssa.

Erilaisia hoitomuotoja valo-

Elina Hiltunen & Elina Hiltunen
Masennuksesta selviää!
Docendo, 2018

tetaan laajasti, ja lukija pääsee ymmärtämään, kuinka historian synkkääkin synkemmiltä tavoilta kohdella "erilaisuutta" on löydetty uusia tapoja ja mahdollisuuksia auttaa masennuksen syövereihin uponneita ihmisiä.

KTT – Kognitiivinen käyttäytymisterapia, RT – ratkaisuterapia, Nettiterapiat, DBS Deep Brain Stimulation eli syväaivostimulatio. Tässä osa kirjainyhdistelmiä, joiden takana tapoja masentuneen saattamiseksi takaisin yksilöksi, jolle on mahdollista nousta "masennuksen alhosta" kokemaan iloa ja mielihyvää arjenkin keskellä.

Äärimmäinen vaihtoehto, mikä on vaanimassa ihmistä,

joka kamppailee masennuksen ja toivottomuuden tunteen kourissa eli itsemurha, ei ole vaihtoehto, todetaan kirjan loppupuolella ja tämä kirja on osaltaan ansiokkaasti valottamassa mahdollisuuksien spektriä yksilölle, joka kamppailee taudin kanssa.

Samuel Saresvirta

ISÄN KAIPAUS

Kari O. Niemen esikoisteosta lukiessa tulee mieleen järjestämämme miesten viikonloppuleirit ja niillä käydyt varsin syvällisetkin keskustelut – milloin saunan lauteilla, milloin makkararaa grillatessa.

Niemi joutui avioeronsa myötä osittain eroon kahdesta pojastaan, mikä synnytti polttavaa ikävää isän sydämessä. Tässä romaanin muotoon kirjoitetussa kirjassa hän käsittelee näitä tunteita.

Neljä miestä kokoontuu viikonlopuksi kesämökille pohdiskelemaan elämän menoa. Miesten keskusteluissa käy ilmi, kuinka isät ikävöivät lapsiaan. Syynä voi olla avioero, lapsen kuolema, vankeustuomio tai se, että isä on joutunut pakenemaan kotimaastaan.

Olen tuntenut Karin jo vuosia ja tavannut hänet milloin kaupakeskus Jumbossa nautitun hampurilaisen ääressä, milloin

Kari O. Niemi
Isä kaipaa lastaan
Päivä, 2018

Envision kongressin päätösillallisella Jerusalemissa. Olen saanut ihailia hänen hepreakielen ääntämystään Ben Gurionin lentokentän turvatarkastuksessa, mutta minulla ei ole ollut aavistustakaan hänen kirjoittajalahjoistaan. Mutta näin sitä oppii uusia asioita vanhoista ystäväistä.

Isä kaipaa lastaan -kirjan ainoa huono puoli on, että se loppuu kesken. Miesten jutustelua pastori Martin kesämökillä olisi seurannut pidempäänkin.

Eihän tässä auta, kun ruveta odottelemaan Kari O. Niemen seuraavaa kirjaa.

Kimmo Janas

likka Löytty

Surffausta harrastava yksityisyrittäjä Ville Vihmari menetti hiuksensa kolmikymmisenä, mutta on vähitellen saamassa haivenensa takaisin uusimman teknologian avulla. Ville uskookin päälaella liehuvan ensi kesänä oikeaoppinen surffitukka.

Ville Vihmari vietti lapsuutensa monessa eri paikassa. Isä työskenteli paperiteollisuudessa ja sai monesti komennuksia eri paikkakunnille Suomessa ja ulkomailla.

– Ala-asteen aloitin Yhdysvalloissa ja yläasteen päätin Australiassa. Tämä oli sekä hyvä että huono asia. Hyvää oli se, että näin monia eri maita ja kulttuureja. Huonoa että jouduin aina jättämään kivoja kavereita ulkomaille ja solmimaan aina uusia. Muutoin lapsuudestani minulla todella kivat muistot, muistelee Ville.

Taidetta ja urheilua

Hän kertoo mielenkiintonsa nuorena olleen aina urheilu. Energiaa oli kuulemma niin paljon, että tarvittiin urheilun, jossa hän pääsi toteuttamaan itseään.

– Aloitin kilpauinnilla, jossa voitin lukuisia Suomen juniormestaruuksia. Vesi on selvästi

► Villen palkintokaappiin on kertynyt jo varsin merkittävä pokaalikoelma.

ELÄMÄN TIELLÄ

minun elementtini. Rakastan myös matkustamista, koska olen tottunut siihen pienestä pitäen. Mieleenpainuvimmat kohteet ovat Japani, Kiina ja Australia.

Ville kertoo pitävänsä myös luonnosta ja pitkistä luontoretkeistä esimerkiksi Meriporissa, jossa on todella kauniita koh-

teita.

– Asun myös kivenheiton päässä merestä, joten tästä on helppo lähteä tutkimaan hienoa Suomen luontoa.

Miehen harrastuksiin kuuluu toki myös rauhallisia asioita.

– Maalaan joskus tauluja ja harrastan taidetta. Tämän har-

► Vauhtia ei puutu tämän miehen harrastuksista.

rustuksen olen oppinut äidiltäni Sinikka Vihmarilta. Vanhempani tykkäsivät käydä taidepaikoissa. Alkuun en ollut innostunut, mutta myöhemmin opin tykkään museoista. Hienoin museo, missä olen käynyt, on Sydney Modern Art Museum.

Ville kertoo olleensa myös innokas postimerkkien kerääjä. Erityiskeräilykohteena ensipäiväkuoret. Niitä onkin vino pino.

– Kokkailu on myös mieleistä puuhaa. Väihtelevällä menestyksellä. Poikieni mielestä ruuastani tulee joko todella loistavaa tai sitten ei kovinkaan hyvää...

Isä tukena ja turvana

Surffauksen Ville Vihmari aloitti Australiassa 13 -vuotiaana, jolloin isä Pekka Vihmari toi hänelle kuvaston, joka oli täynnä erilaisia lautoja.

– Isä kysyi, että mitä olet mieltä, jos aloitettaisiin surffaus. Australiassa hienot puitteet lajille. Eka kerta laudalla ei oikein sujunut ja olin valmis lopettamaan heti koko lajin, mutta isäni kannustuksella jatkoin.

Sen jälkeen Ville viettiikin meressä melkein joka päivä. Koulun jälkeen illalla ja viikonloppuisin isä ja poika matkustivat Sydneyn pohjoispuolelle, jossa on todella upeita rantoja.

– Suomeen takaisin muuttomatalla pistäydyimme Havajilla lomalla, jossa tapasin suomalaisen surffiperheen. He sanoivat, että minun pitäisi kokeilla kilpailua Suomessa. Taitoni kuulemma riittäisivät, Ville muistelee.

Ensimmäisenä kesänä Suomessa hän osallistui ensimmäiseen kisaan, joka meni tietenkin kamalan huonosti. Isä on ollut tärkeä osa Villen kilpauraa. Valmentaja ja henkinen tuki kisaareissuilla. Kilpaili isä itsekkin useasti. – Taloudellista hyötyä en surffaurastani ole saanut, mutta en tätä rahasta teekään vaan rakkaudesta lajiin. Ensikausi onkin minun 35. kauteni ja odotan sitä uudella innolla.

Viime vuosi meni penkin alle loukkaantumisten takia. Olen säästynyt pahoilta loukkaantumisilta aikaisemmin, mutta viime vuonna niitä olikin monta. Joten olin vaan yhdessä kisassa. Elimistöni nyt vasta palautunut normaaliin, hän surkuttelee.

Perhe parasta

Ville valmistui juuri ennen edellistä lamaa Valkeakosken Kauppaoppilaitoksesta. Töitä ei ollut, joten hän päätti mennä siinä välissä armeijaan (Niinisalon Mittaustiedustelu).

– Armeijasta päästyäni lama oli vaan syventynyt, joten päätin ryhtyä yrittäjäksi. Sillä tiellä ollaan vieläkin. Välillä olen ollut myös vieraan palveluksessa, mutta veri vetää aina takaisin yrittäjyyteen. Tykkään olla itsenäinen ja päättää omista asioistani. Tämä on vapautta mielestäni.

Elämässäni on parasta minun perhe. Minulla on neljä hienoa poikaa ja vapaa-aikani olenkin aina heidän kanssaan. Jasper, Mikael, Eetu ja Konsta. Unohdamatta tietenkään rakasta avopuolisoani Canie Gonzalezia. Hänet tapasin Espanjassa kahdeksan vuotta sitten.

Dream Work

Vihmarin työ on pääasiassa ihmisten auttamista. Saavuttamaan parempaa terveyttä tai saavuttamaan parempaa taloudellista turvallisuutta omalle perheelle. Monelle tämä on eräänlainen suunnitelma B, jos nykyinen päätyö vaikka loppuu jostain

►► Villen hiusten kasvu on edennyt jopa yllättävän positiivisesti Wellstarin Hair Completer -laitteen ja seerumin avulla.

syystä.

– Minusta on aina hyvä olla myös varasuunnitelma. Itse olen päätoiminen.

Työssä parasta on, että tulokset näkyvät miltei samantien. Ville kertoo haluavansa myös pitää itsestään huolta nykyai-

kaisella tavalla eli Mobiili High Tech -tuotteilla.

– Minusta tämä on tulevaisuuden ala. Myöskin kun toimin laajalla alueella. Hius, fitness, kauneus ja terveys. Olen oppinut todella paljon, miten pystyy säilymään nuorena ja vetreenä

todella pitkään. Haluankin jatkaa surffausuraani ainakin toiset 35 vuotta.

Työssäni olen myös saanut paljon uusia ystäviä. Uskonkin, että hyvällä porukalla pystyy mihiin vaan. Team Work is Dream Work.

Surffitukka tulolla

Hiukset Villeltä lähtivät päästä, kun hän oli noin 30 -vuotias.

– Kyllästyin peittelemään kaljuja kohtia, joten päätin alkaa pitää lyhyttä siiliä. Monesti minulta kyllä kysytään, että missä on Villen surffitukka. Nyt olen todella innostunut puolen vuoden Hair Completer -käytön jälkeen, minulla on todella näkyviä tuloksia. Kesällä 2019 minulla on ikiomat hiukset päässä. Turvallisesti ja ilman kipua.

Wellstarin uusi patentoitu Hair Completer -laite ja seerum -yhdistelmä toimii todella hyvin. Hiuksia tulee turvallisella ja mukavalla tavalla joka päivä lisää. Tämä on Villen mukaan todellinen sensaatio. Yhteistyöhön on lähtenyt jo hiusklinikoitakin. Laite hinta ei ole suuri ja sen jokainen pystyy hankkimaan kotiansa koko perheen hiushyvinvointiin.

Ville muistuttaa, että hiuksilla on myös terveydellinen merkitys. Ne suojaavat auringolta, lämmittävät talvella, suojaavat ulkoisilta tekijöiltä ja vaimentavat myös päähän kohdistuneita iskuja. Kaljuun päähän sattuu iskut paljon enemmän.

– Kokemusta on, Ville nauhrauttaa.

World Watch List 2019: Joka 9. kristitty kokee vakavaa vainoa

World Watch List (WWL) seuraa kristittyjen uskonnonvapaus-tilannetta 150 maassa. Listaus perustuu laajoihin maadustajien lausuntoihin sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden selvityksiin. Vuoden 2019 World Watch List on koottu ajanjaksolta 1.11.2017–31.10.2018. Tutkimus osoittaa, että seuratuista 150 maasta 73:ssa kristityt kokivat äärimmäistä, erittäin vakavaa tai vakavaa vainoa. Vuosi sitten

Yhteensä 245 miljoonaa kristittyä kärsii vakavasta vainosta. Luku on suurempi kuin koskaan aiemmin. Open Doors -järjestön julkaisema tämän vuoden World Watch List raportoi, että maailman väkimmäiset valtiot Kiina ja Intia rajoittavat yhä enemmän kristittyjen uskonnonvapautta.

näitä maita oli 58.

Kun kaikki tutkimuksen kohteena olleet maat huomioidaan, joka yhdeksäs kristitty maailmassa kokee vakavaa vainoa. Viime

vuonna luku oli joka kahdestoista. Alueelliset erot ovat kuitenkin merkittäviä. Eniten vainoa koettiin Aasiassa, johon YK:n määritelmän mukaan kuuluu

myös Lähi-itä: siellä vainoa koki joka kolmas kristitty. Afrikassa joka kuudes ja Latinalaisessa Amerikassa joka 21. kristitty joutui vainon kohteeksi.

– Uskonnonvapaus on keskeinen ihmisoikeus. Siellä missä uskonnonvapaus ei toteudu, harvoin toteutuvat muutkaan ihmisoikeudet. World Watch List ei siis kerro vain yhden uskontoryhmän asemasta vaan heijastaa laajempaa yhteiskunnallista tilannetta, Open Doors

Finland ry:n toiminnanjohtaja Miika Auvinen toteaa.

Pahiten kristittyjen uskonnonvapautta rajoitetaan edelleen Pohjois-Koreassa, joka on ollut sijalla 1. vuodesta 2002 lähtien. Pohjois-Koreaa seuraavat viime vuoden tapaan Afganistan ja Somalia, joista kummassakaan ei toimi julkisesti yhtään paikallista kirkkoa. Libya on noussut sijalle 4. Seuraavina tulevat Pakistan, Sudan, Eritrea, Jemen ja Iran. Intia on noussut sijalle 10.

Intian ja Kiinan tilanne on heikentynyt

Intia on sijalla 10

Intia on noussut viime vuoden 11. sijalta kärkekymmenikköön, korkeammalle kuin koskaan aiemmin. Viime vuosina Intian kristittyyn vähemmistöön on kohdistunut yhä räikeämpää syrjintää, vainoa ja väkivaltaa. Taustalla on hindunationalistisen BJP-puolueen murskavoitto vuoden 2014 parlamenttivaaleissa. BJP-puolue on asettanut tavoitteekseen tehdä Intiasta hinduvaltion vuoteen 2021 mennessä. Hindunationalistisen ideologian mukaan vain hindu voi olla intialainen. Tämän seurauksena esimerkiksi kahdeksassa maan 29 osavaltiota on säädetty laki, joka kieltää kääntymisen kristinuskoon.

Etenkin Intian maaseudulla väkijoukot ovat tuhonneet kirkkoja, pahoinpidelleet ja tappaneet kirkon johtajia, joissakin tapauksissa myös raiskanneet heidän vaimonsa ja lapsensa – ilman rangaistusta. Usein kristitty, joka on tehnyt rikosilmoituksen itseensä, omaisuuteensa tai seurakuntaansa kohdistuneesta väkivallasta, onkin joutunut syytteesen väitetystä ”hindujen pakkokääntämisestä”. Kristittyjen ohella vainon kohteeksi ovat joutuneet myös muut maan vähemmistöuskontojen edustajat kuten muslimit ja sikhit.

Kiina on noussut sijalta 43 sijalle 27

Kiinassa kristittyjen tilanne on pahin yli vuosikymmeneen. Kaikkeaa uskonnollista toimintaa seurataan ja rajoitetaan entistä voimakkaammin. Julkisten valvontakameroiden käyttö ja uusi kasvojen tunnistusteknologia on viritetty Kiinassa huippuunsa, mikä mahdollistaa kansalaisten kattavan seurannan.

Noin 100 miljoonan jäsenen kristillinen kirkko Kiinassa on suurin sosiaalinen voima,

joka ei ole kommunistipuolueen (89 miljoonaa jäsentä) suorassa valvonnassa. Virallisten tietojen mukaan 10 % joidenkin alueiden asukkaista on kristittyjä. Alkuvuodesta 2018 Kiinassa astuivat voimaan uudet säädökset, jotka rajoittavat muun muassa uskonnon ilmaisemista ja kääntämistä internetissä sekä lasten ja nuorten parissa tehtävää kristillistä työtä. Presidentti Xi Jinpingin mukaan niillä turvataan kansalaisten uskonnonvapaus, mutta käytännössä toimilla lisättiin kansalaisten uskonnollisen toiminnan valvontaa. Uuden lain soveltamista valvoo kommunistinen puolue eikä hallitus, mikä näkyy myös tilastoissa: Nyt noin puolet Kiinan kristityistä kärsii jonkinlaista vainoa, kun edellisen seuranta-jakson määrä oli noin 20 %.

Venäjä nousee 50 maan joukkoon

– Kiinan ja Intian ohella on syytä huomioida Venäjän nousu sijalle 41 tänä vuonna. Syynä ovat valtion kiristämä lainsäädäntö

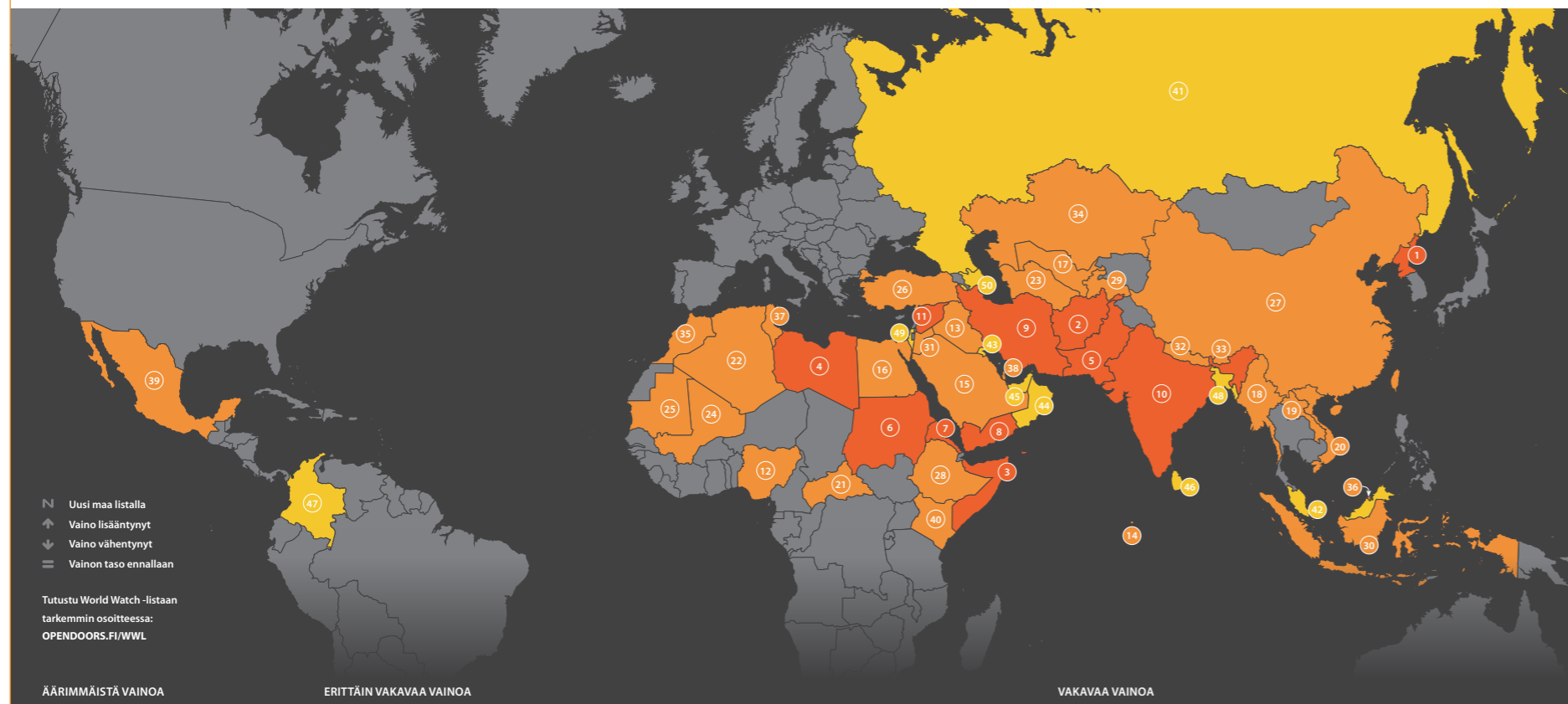
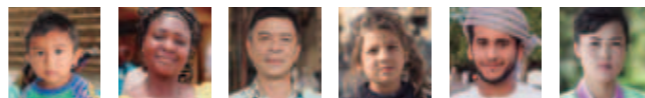
etenkin ei-ortodoksia kirkkokuuntia kohtaan (2% väestöstä) sekä Kaukasian alueilla kristittyihin kohdistuva vaino, joista esimerkkeinä ovat Dagestanin ja Tsetsenian alueilla tehdyt islamisti-terroristien iskut kirkkoihin keväällä 2018, Auvinen kiteyttää.

Nigeriassa murhattu ennätysmäärä kristittyjä

World Watch List 2019 -raportin mukaan 4 136 kristittyä surmattiin uskonsa vuoksi kuluneella tutkimusjaksolla. Peräti 90% (3 731) näistä murhista tapahtui Pohjois- ja Keski-Nigeriassa, joissa islamistiryhmittymät ovat tuhonneet kokonaisia kristittyjen kyliä. World Watch -listaukseen päätyvät vain todennetut surmatapaukset, joissa syy-yhteys henkilön uskonvakaumuksen ja henkirikoksen välillä on ilmeinen. Kristillisen uskonsa tähden kuolleiden määrä on siis todennäköisesti paljon suurempi.

WORLD WATCH LIST 2019

50 MAATA, JOISSA ON VAARALLISINTA ELÄÄ KRISTITTYNÄ

- Uusi maa listalla
- Vaino lisääntynyt
- Vaino vähentynyt
- Vainon taso ennallaan

Tutustu World Watch -listaan tarkemmin osoitteessa: OPENDOORS.FI/WWL

ÄÄRIMMÄISTÄ VAINOA

ERITTÄIN VAKAVAA VAINOA

VAKAVAA VAINOA

1 Pohjois-Korea =	11 Syyria ↑	21 Keski-Afrikan tasavalta ↑	31 Jordania ↓	41 Venäjä N
2 Afganistan ↑	12 Nigeria ↑	22 Algeria ↑	32 Nepal =	42 Malesia ↓
3 Somalia =	13 Irak ↓	23 Turkmenistan ↑	33 Bhutan ↑	43 Kuwait ↓
4 Libya ↑	14 Malediivit =	24 Mali ↑	34 Kazakstan =	44 Oman ↑
5 Pakistan ↑	15 Saudi-Arabia ↓	25 Mauritania ↑	35 Marokko N	45 Arabiemiirikunnat =
6 Sudan =	16 Egypti ↑	26 Brunei ↓	36 Brunei ↓	46 Sri Lanka ↑
7 Eritrea =	17 Uzbekistan ↑	27 Kiina ↑	37 Tunisia ↑	47 Kolumbia ↑
8 Jemen ↑	18 Myanmar ↑	28 Etiopia ↑	38 Qatar ↓	48 Bangladesh =
9 Iran =	19 Laos ↑	29 Tadžikistan =	39 Meksiko ↑	49 Palestiinalaisalueet ↓
10 Intia ↑	20 Vietnam ↑	30 Indonesia ↑	40 Kenia ↓	50 Azerbaidžan =

LUE LISÄÄ:
opendoors.fi/wwl

+358 (0) 20 719 1140
finland@od.org

- Uusi uskontolainsä
- Valvontakamerat ja kasvontunnistustel
- Ainakin 1 000 krist
- vuoden 2018 aikar

maailman vainottuja kristittyjä

Listan suurimmat nousijat

Myanmar (Burma) nousee sijalle 18 sijalta 24. Keski-Afrikan tasavalta nousee sijalle 21 sijalta 35. Algeria nousee sijalle 22 sijalta 42. Kiina nousee sijalle 27 sijalta 43. Indonesia nousee sijalle 30 sijalta 38.

Listan suurimmat laskijat

Irak putosi sijalle 13 sijalta 8. Malesia putosi sijalle 42 sijalta 23, mutta keräsi vain 5 pistettä vähemmän kuin edellisellä vuonna. Muualla vaino on siis lisääntynyt.

Uudet tulokkaat

Marokko nousee sijalle 35 sijalta 55 etupäässä parantuneen tiedonsaannin johdosta. Venäjä nousee sijalle 41 sijalta 54.

World Watch List 2019:n tutkimusmenetelmät

Vainolla tarkoitetaan World Watch List -tutkimuksessa rajoituksia, syrjintää tai vihamielisyyttä, jota yksittäinen henkilö tai ryhmä kokee kristillisen vakaumuksensa vuoksi.

Tämä sisältää vihamieliset asenteet, sanat ja teot kristittyjä kohtaan.

World Watch List laaditaan tutkimalla viittä elämän eri osa-aluetta, joilla kristillisen uskon harjoittamista rajoitetaan eri maissa. Näitä osa-alueita ovat: vapaus uskoa yksilönä, perheessä, yhteisössä, yhteiskunnassa ja seurakuntana. Listauksessa tutkitaan erikseen

myös kristittyihin kohdistuvaa väkivallan ilmenemistä, kuten surmatapauksia ja kirkkojen tuhoamista.

World Watch List (WWL) on julkaistu vuodesta 1992 alkaen vuosittain. Listalle on koottu tietoa kristittyjen tilanteesta 150 maassa. Listauksen tiedot perustuvat maiden edustajien lausuntoihin sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden selvityksiin.

– Uskonnonvapaus on keskeinen ihmisoikeus. Siellä missä uskonnonvapaus ei toteudu, harvoin toteutuvat muutkaan ihmisoikeudet. World Watch List ei siis kerro vain yhden uskontoryhmän asemasta vaan heijastaa laajempaa yhteiskunnallista tilannetta, Open Doors Finland ry:n toiminnanjohtaja Miika Auvinen toteaa.

Kansainvälinen uskonnonvapauden instituutti (IIRF, International Institute for Religious Freedom) on auditoinut eri maiden pistemäärien laskemiseksi kehitetyt menetelmät ja maiden välisen vertailun.

Open Doors -järjestö

Open Doors on vuonna 1955 perustettu kansainvälinen avustusjärjestö, joka toimii vainottujen kristittyjen auttamiseksi yli 60 kohdemaassa. Open Doors Finland ry toimii osana maailmanlaajuista Open Doors -järjestöä. Toiminta Suomessa käynnistyi keväällä 2015. Open Doors toimii ekumeenisesti, kristilliseltä arvopohjalta ja on poliittisesti sitoutumaton.

tosikuvat

IRON SKY: THE COMING RACE

29 vuotta ensimmäisen Iron Sky-elokuvan tapahtumien jälkeen ihmiskunta on pahemmassa kuin pulassa. Maapallo tuhoutui asuinkelvottomaksi ydinsodassa ja ne harvat, jotka onnistuivat pakenemaan, löysivät itsensä Kuun pimeältä puolelta, entisestä natsitikohdasta, jonka raunioille he ovat yrittäneet rakentaa yhteiskuntaansa uudelleen.

Tilanne näyttää kuitenkin toivottomalta, kunnes vanha vihollinen Wolfgang Kortzfleisch (Udo Kier) palaa, mukanaan pelastuksen avaimet. Wolfgang lähettää Obin (Lara Rossi) johtaman pienen retkikunnan, johon kuuluvat venäläispilotti Sasha (Vladimir Burlakov) ja Obin uskollinen ystävä Malcolm (Kit Dale), sekä Donaldin (Tom Green) johtama Jobsistien uskonlahko matkalle Maan keskipesteeseen, tarunhoitoiseen Aghartan kaupunkiin, jossa pahat liskoihmiset piilottelevat mahtavaa voimanhähdettä, Vrilya:ta. Vastassaan heillä on kuitenkin julmia dinosaurussotilaita, maailman hirmuhallitsijat Tsingis Khanista Steve Jobsiin ja tyrannosaurusella ratsastava Adolf Hitler.

Vuonna 2012 julkaistun Iron Skyn maailmanlaajuinen

leviäminen innosti ohjaaja Timo Vuorensolan ja tuottaja Tero Kaukomaan jatkamaan Iron Skyn tarinaa.

Tarina on cocktail Vuorensolan poikamaisia ihanteita. Indy-henkistä seikkailua, dinosaurusia ja selkeälinjaista,

eteenpäin jyristävää tarinaa. Näistä elementeistä alettiin rakentaa Iron Sky The Coming Racea keväällä 2013.

Kuvaukset aloitettiin vuoden 2015 loppupuolella, mutta tuotannon haasteet kampittivat etenemisen liki kahdeksi vuodeksi.

Kustannusten kasvu ja tuotannon viivästyminen karkoitti ison kumppanin yms. Rahoitusvajeen paikkaus oli 18 kuukauden matka haasteesta seuraavaan. Niistä selvittiin, mutta viivästyksen ja uuden rahoituksen aiheuttamat kulut nostivat lopullisen budjetin lähes 20 miljoonaan euroon.

Pixomondo on luonut visuaaliset efektit lukemattomaan määrään Hollywood-elokuvia, aina Nälkäpelistä Hugo-elokuvaan, ja digitehosteet ovat kieltämättä vaikuttavat – ja kun kyseessä on vielä lähes suomalainen elokuva, lopputulos on mahtava.

Vaikka kyseessä onkin mustalla huumorilla väritetty komedia-seikkailu, pientä karsintaa olisi ehkä voinut käsikirjoituksessa tehdä. Moni vitsi tuntuu jo väljähtyneen ajan saatossa.

Mutta jäädään odottamaan trilogian viimeistä osaa Iron Sky: Endgame.

Kimmo Janas

Iron Sky: The Coming Race

Käsikirjoitus: Dalan Musson
Ohjaus: Timo Vuorensola
Tuottaja: Tero Kaukoma, Oliver Damian, Peter De Maegd, Tom Hameeuw
Pääosissa: Lara Rossi, Vladimir Burlakov, Kit Dale, Julia Dietze, Tom Green, Udo Kier

CMN:n miestenleiri Bergvikissä 12.-14.4.2019

Viime syksynä Aapeli Saarisalon kotitilalla, Bergvikin kartanossa Salon kupeessa järjestetty miestenleiri onnistui jopa yli odotusten. Eipä siis ihme, että miehet pyysivät lisää.

Kristittyjen Miesten Verkosto ry (Christian Men's Network Finland) onkin päättänyt järjestää uuden leirin ensi huhtikuussa.

Luvassa on jälleen mielenkiintoisia alustuksia, pienryhmäkeskusteluita, rukouspalvelua, saunomista, rentoutumista yms. eli sitä todellista veljesyhteyttä.

Leiri käynnistyy perjantaina keittopäivällisellä klo 17:30.

Lauantaina teemme neljä tuntia talkootöitä kartanon rakennusten kunnostustöissä.

Ja iltasaunan jälkeen paistamme muurinpohjalettuja ja grillaamme Wotkinsin meheviä – ja taatusti jauhottomia – grillimakkaroita.

Leiri päättyy sunnuntaina ehtoollisjumalanpalveluksen jälkeen nautittavaan lounaaseen klo 12.

Viikonlopun juontotehtävät hoitaa totuttuun tyyliinsä **Risto Hirvonen** ja musiikista vastaa **Harri Verkkoperä**, joka myös alustaa aiheesta "Rakkaus". **Petri Aalto** valottaa meille Raamatun periaatteita taloudenhoidosta, ja **Kimmo Janas** puolestaan kyselee onnellisen tosimitiehen perään. **Samuel Saresvirta** selvittää isä-poika -suhteen koukeroita ja **Pekka Ruokomäki** esittää monologin "Pietari ja tyhjä hauta".

TOIVOMME MIESTEN OSALLISTUVAN LEIRIIN TÄYSAIKAISESTI!

Leirin hinta:

70 euroa/hlö sisältäen ruoat ja majoituksen (omin lakanoin) 2-4 hengen huoneissa.

Lisähinta 1 hengen huoneesta 10 euroa/hlö/vrk.

Lakana- ja pyyhesetti vuokrattavissa lisähintaan 15 euroa/kpl.

Ilmoittautumiset:

Kimmo Janas, puh. 050 912 7332 tai kimmo.janas@faktapro.fi

Samuel Saresvirta, puh. 040 541 2022 tai samuel.saresvirta@live.fi

Raimo Peräkylä Oy
MAARAKENNUKSEN LAADUNVALVONTA & TESTAUS
raimoperakylaoy.fi

Softatalo AIDA Oy

**HALUATKO
SÄÄSTÄÄ
ENERGIAA JA
RAHAA?**

Säästetään kaukolämpöä, maakaasua, nestekaasua, öljyä ja käyttövettä kiinteistöissä.

Globaalisti ainutlaatuiset ja varmat järjestelmät toteuttavat n. 10-30 % säästöjä nopeassa takaisinmaksuajassa.

OTA YHTEYS, NIIN TEEMME TARJOUKSEN!

petri.aalto@aida-energy.com
www.aida-energy.com

Holokaustin muistopäivänä korostettiin antisemitismien lisääntymistä

Israelin viranomaiset ja monet kansalaiset osallistuivat useisiin eri seremonioihin holokaustin muistopäivänä 27. tammikuuta, jolloin tuli kuluneeksi 74 vuotta siitä, kun Auschwitzin kuolemanleiri vapautettiin. Diasporasuhteiden ministeri Naf-tali Bennett esitteli sunnuntai kabinettitapaamisessa tau-lukoita maailmanlaajuisista antisemitistisistä tapauksista ja sanoi, että äärioikeistolaiset ryhmät ovat suurin uhka diaspora-yhteisöille. Hän kertoi lisäksi, että antisemitismiiä esiintyy nykyään vaarallisen paljon internetin keskustelupalstoilla, ja jopa eliitti- ja hallituspiireissä monissa länsimaissa.

– Teemme työtä sen eteen, että saamme rakennettua siltoja juutalaisten kanssa ympäri maailmaa, ja että pystymme kitkemään antisemitismien pois laillisten, diplomaattisten ja julkisten kanavien avulla, Bennet sanoi. – Erityisesti tällä viikolla, kun maailmalla vietetään holokaustin muistotilaisuuksia, kutsun hallituksia ympäri maailmaa toimimaan: kit-kekää antisemitismi pois yhteiskunnistamme ja vastustakaa jyrkästi juutalaisvihaa.

Etiopian alija jatkuu

Israelin hallitus on myöntänyt tuhannelle Etiopian juutalaisel-le luvan muuttaa muinaiseen kotimaahansa Israeliin vuoden 2019 aikana. Ensimmäiset 300 muuttajaa saapuvat Israeliin helmikuussa. Tämä on monille heistä unelmien täyttymys, ei ainoastaan sen vuoksi, että he saavat tehdä alijan, vaan myös sen vuoksi, että he tapaavat perheenjäseniään, joita he eivät ole tavanneet moneen vuoteen. ICEJ on lupautunut maksamaan näiden ihmisten lennot Israeliin.

Rukoilemme, että he pääsisivät saapumaan tänä vuonna ilman viivästyksiä tai esteitä.

"Hän nostaa viirin pakanakansoille ja kokoaa Israelin kar-koitetut miehet; ja Juudan hajotetut naiset hän kerää maan neljästä äärestä" (Jes. 11:12)

Myös Suomen tukema exodus jatkuu

Suomalaiset tukivat viime vuoden aikana yhteensä 139 muuttajaa. Rovaniemen kautta muuttajia oli 16, Imatran kaut-ta 35 ja Air Balticin lennoilla Pietarista muutti 88 juutalaista. Työ jatkuu vahvana myös tänä vuonna.

Israel nimettiin innovaatiomestariksi

Yhdysvaltojen johtava kauppaorganisaatio Consumer Technology Association (CTA) on nimennyt Israelin "inno-vaatiomestariksi" yhdessä 15 muun valtion kanssa. Maita arvioidaan innovaatioyhtävällisyyden pohjalta 14 kategoriassa, joissa mitataan muun muassa yritteliäisyyttä, sinnikkyyttä ja itseohjautuvia kulkuneuvoja.

Israel luokiteltiin aikaisemmin "innovaatiojohtajaksi", mutta nostettiin nyt "innovaatiomestariksi" erityisesti sen pohjalta, että Israel käyttää 4,3 % bruttokansantuotteestaan tutkimus- ja kehitystyöhön ja korkeatasoiseen työvoimaan. Jopa 47 % yliopistotutkimuksen suorittaneista valmistuu tieteen, teknologian, tekniikan tai matematiikan tutkinnoista.

Taivaallisia väkeviä

Kimmo Janas

Viinejä ja liköörejä on valmistettu maailman luostareissa kautta aikain. Historiaa tutkiessa selviää, että juuri munkit toivat riskiretkien tuliaisina tislauksen taidon Arabiasta Eurooppaan noin 1000-luvulla.

1400-luvulla Siinailla munkit kehittivät tislauksen menetelmän, joka perustui kiinalaisten keksimään parfyymien tislauksen menetelmään. Samoin Egyptin koptimunkit alkoivat tislata olutta ja saivat siitä viskiä. Yleisesti uskotaan, että irlantilaiset munkit kehittivät nykyikäisen viskin valmistusmenetelmän samoin kuin viskin kypsennyksen tammitynnyreissä.

Siunattua viiniä

Viinituotanto käynnistyi Valamon luostarissa marraskuussa 1997, ja virallisesti viinin myynti alkoi viinimyymälän avaamisella 18.5.1998. Valamon oman viinimyymälän myynti on ollut varsin vakio 35.000 – 40.000 litralla vuosittain. Alkuvaiheessa tuotannossa oli kolme tuotetta, mutta tänä päivänä tehdään jo 14-15 tuotetta, joista tärkein osuus ovat marjaviinit. Marjaviinien lisäksi löytyy kuohuviinejä neljää eri versiota sekä kahta likööriä.

Tällä hetkellä ekumeenisesti tärkeä tuote on ehtoollisviini, joka valmistetaan Valamossa unkarilaisista rypäleistä.

Vaikeuksiakin on ollut matkalla, kun valtiovallalta määräsi toiminnan verolliseksi ja kielsi luostarilta suoran myynnin seurakunnille – lain mukaanhan väkeviä (yli 14 %) tuotteita saa

► Luostarin viinimyymälästä voi vierailija ostaa mukaansa erilaisia marjaviinejä ja kuohuviinejä.

► Chymokselta Lappeenrannasta saaduissa tynnyreissä kypsytetään liköörejä. Jos tynnyrit jäävät yhtään hoitamatta, ne alkavat rapistua. Tyhjennyksen jälkeen tynnyrit aina höyrypestään.

myydä vain Alkossa. Verotus tietenkin lähes tuplasi ehtoollisviinin hinnan seurakunnille. Eli nykyään seurakunnat tilaavat ehtoollisviininsä Alkosta, joka puolestaan tilaa viinit Valamosta.

– Toisaalta luostarin kannalta tilanne helpottui – aikaisemmin oli 300 osoitetta, mutta nyt vain yksi, Alko, toteaa viinimunkiksi kutsuttu Isä Andreas.

Tänä päivänä Alko tuo maahan kahta viiniä ehtoolliskäyttöön, mutta noin 40 % suomalaisseurakunnista käyttää Valamon ehtoollisviiniä, jota myös asiantuntijat pitävät parhaimpana viininä ehtoolliskäyttöön.

Väkevät kuvaan mukaan

Väkevien puolella tuotanto käynnistyi Valamon luostarissa 2008 liköörien valmistuksella.

Ensimmäinen varsinainen tuote oli lakkaviini, jota myydään tällä hetkellä pelkästään luostarin Trapesa-ravintolassa. Muita tuotteita on ollut Isä Andreksen mukaan Kultahunaja, Mustikkalikööri ja Balsamiyrttilikööri.

Yrttiliköörin valmistus on tarkoitus käynnistää uudelleen ja sille pyritään myös Euroopan, Aasian ja Venäjän markkinoille. Tuotteiden markkinointia var-

► Kypsymissammioita on toistakymmentä. Vapaita sammioita tarvitaan yhtä paljon kuin käytössä oleviakin, koska tisle suodatetaan aina puhtaaseen sammioon. Kaikki sammiot on hankittu Italiasta.

ten on perustettu erillinen markkinointiyhtiö, joka etsii markkinat ja myy tuotteet. Yhtiö on sijoittajien omistama, ja Valamo omistaa myös osakkeita.

Valamo brändi

Valamon luostarin brändi on hieman yli 800 vuotta vanha ja se tunnetaan ympäri maailmaa – mutta ei tietenkään viinien ja muiden alkoholituotteiden puolelta.

– Olemme hyvin tarkkoja Valamo brändin käyttämisestä. Se ei saa missään nimessä aiheuttaa ristiriitoja. Brändi on meillä eettinen asia, jota valvomme hyvin tarkkaan. Meillä on selkeä sopimus markkinointiyhtiön kanssa, että mitään ei markkinoida, ennen kuin luostarin johtokunta on hyväksynyt käytettävän kielen ja termit. Meillä ei ole varaa tehdä virheitä, Isä Andreas painottaa.

Edesmennyt arkkipiispa Johannes siunasi lähtökohdan ja luostari haluaa myös kunnioittaa ortodoksisen kirkon näkemystä ja siunausta tässä työssä.

Tiskille pääsy

Valamon tuotteita voi pääsääntöisesti ostaa luostarin omasta viinimyymälästä, mutta raja menee 14 prosentissa, jota väkevämmät tuotteet myydään vain Alkossa.

Alkon myyntitiskille on kuitenkin loppujen lopuksi vaikea päästä, sillä Alkolla on tiettyjä kriteereitä, esimerkiksi kuinka paljon tuotetta pitää myydä. Kun Suomessa alkoholituotteiden mainostaminen on tarkkaan säädelty, ei tuotteiden markkinointi ole helppoa.

Myös laivayhtiöt ovat tärkeä myyntikanava, johon Valamostakin pyritään.

► Ensimmäiset viisi vuotta käytössä ollut pullotuslaite oli manuaalinen. Kolme pulloa kerrallaan oli täytettävänä, yksi kainalossa ja kaksi käsissä eli kuusi pulloa kerrallaan saatiin valmiiksi. Nykyään Ilomantsin toimipisteessä on käytössä kaksi automaattista pullotuslinjaa, joista toinen pullottaa 8000 ja toinen parikymmentä pulloa päivässä.

– Mutta laivayhtiötkin ovat liikeyrityksiä. Kun me teemme pieniä volyymeja, tuotantokustannukset ovat tietenkin korkeampia kuin suurilla eurooppalaisilla viinivalmistajilla. Ja meillä on vielä tuotannossa marjaviinejä, jotka ovat hyvin pitkälle käsityötuotteita. Eli emme pysty hinnoilla kilpailemaan ranskalaisten, italialaisten, saksalaisten tai portugalilaisten valmistajien kanssa, valittelee Isä Andreas.

Vientiin premiumilla

Tällä hetkellä Valamo Distillery tähtää voimakkaasti Kiinaan ja Venäjälle, joissa tuntuu löytyvän markkinarakoa Valamon tuotteille.

Vientiä varten on tulossa myös muutoksia etiketteihin ja pulloihin tulee luonnonkorikit.

– Rajojen ulkopuolelle ei oikein pääse kierrekorkeilla, sel-

vittää Isä Andreas.

Täytyy muistaa, että jokaisessa maassa myydään ja juodaan ns. kalliita viinejä. Vientiin Valamo tähtää premium-ajattelulla. Jos tässä onnistutaan, volyymien ei tarvitse olla turhan suuria.

Nykyään kuluttajat haluavat entistä laadukkaampia, yksilöllisiä tuotteita, ja tähän markkinarakoon Valamon viineilläkin pyritään.

– Lähdemme liikkeelle laadulla, ulkonäöllä ja pakkauksilla. Tietenkin myös luostarin tarina siellä taustalla luo omaa vahvaa mielikuvaa, lisää Isä Andreas.

Vientimarkkinoille tarkoitettujen uuden viskipullon on suunnitellut Harri Koskinen. Myös pakkauksen suunnitteluun on satsattu eli liikkeellä ollaan vakavissaan.

Jokaiseen pakkaukseen tulee myös ns. aitouskirje, jonka on allekirjoittanut joko Isä Andreas tai esimerkiksi luostarin johtaja.

Viski

Ensimmäisiä pienimuotoisia koe-eriä viskiä alettiin tehdä Valamon luostarissa seitsemisen vuotta sitten. Kun päätös laajamittaisen tislauksen aloittamisesta tehtiin, lähdettiin liikkeelle 24 tisleellä, joista karsinnan jälkeen on tällä hetkellä jäljellä enää neljä, joista kahta tehdään.

Isä Andreksen saamien huhutietojen mukaan maailmassa on toinenkin viskiä valmistava luostari, Skotlannissa, mutta siellä valmistus on hyvin vähäistä.

Vuonna 2014 perustetun viskitislaamon takana ovat Valamon luostari, ilomantsilainen Hermannin Viinitila sekä muutama yksityinen viskinharrastaja. Tislaamon investoinnit olivat noin miljoona euroa, josta ELY tuki hanketta 350.000 eurolla.

– Valamon viskimestari Timo Kettunen ja tuotekehittelijä Asko Rynnänen tekivät todella perusteellista työtä löytääkseen oikean tisleen tuotannon pohjaksi. He tietävät mitä tekevät ja kehittelevät jatkuvasti uusia makuja. Tuotekehitys onkin tällä hetkellä erittäin tärkeässä roolissa, Isä Andreas kertoo.

Kettunen ja Rynnänen eivät kuulu munkkiveljeskuntaan, vaan ovat yhtiön palkattuja ammattilaisia. Kettusen kanssa on tehty yhteistyötä jo 21 vuotta. Lieksasta kotoisin oleva Rynnänen on puolestaan Teerenpelin entinen viskintekijä.

– Askohan ei ole pelkkä viskintekijä vaan loistava tuotekehittelijä, joka vetää mm. Lepaalla viinikursseja.

Monenlaista savua

Savuviski on ollut viime aikojen maistelutilaisuuksissa selvästi suosituimpi.

– Tilaisuuksissa, joihin olemme osallistuneet, on järjestetty sokkotestejä. Mukana on ollut tunnettuja viskimerkkejä, mutta Valamon viski on pärjännyt hyvin testeissä. Tämä on tietenkin antanut meille lisävarmuutta, ►

► että olemme oikealla tiellä, Isä Andreas toteaa.

Viskin valmistuksessa on kolme pääelementtiä; vesi, hiiva ja ohra. Tietenkin viskiä voi tehdä myös maissista, rukiista tai ruis/ohra-seoksesta.

– Hiiva on yhtä yksilöllinen kuin vesikin. Me emme voi käyttää klooripitoista vettä sen paremmin viinin kuin viskinkään tekemisessä, vaan kaikki tulee porakaivoista. Hiiva on aivan omanlaisensa, sitä käytämme myös osassa viineistämme.

Myös käytettävän ohran kanssa ollaan tarkkoja. Vaikka tavallinen mallasohra ostetaan Lahdesta, savuohra on pakko hankkia Belgiasta, koska Suomessa ei ole ainakaan vielä ohran savustamoja. Savustuksessa käytetään turvetta, josta lähtevä savu iskeytyy ohran jyvään.

– Savuakin on monenlaista, jolloin viskintekijän nenä kertoo, mikä on oikea savu. Viskiä siirtyvä savun maku ei saa olla liian voimakas eikä toisaalta liian vähäinen. Juuri tässä nähdään ammattilaisten merkitys, Isä Andreas huomauttaa.

Toukokuussa on tarkoitus valmistua isompi erä viskiä, juuri savuviskiä, Alkoon myyntiin. Ensimmäinen 900 pullon erä Valamon viskiä ei ehtinyt edes Alkon hyllyille, vaan alan harastajat ja keräilijät ostivat netin kautta koko erän 25 minuutissa.

Eikä Isä Andreaxsen saamien tietojen mukaan suurin osa ole edes avannut pullojaan vielä.

Automatisoitua tuotantoa

Viskiä saa sanoa viskiksi, kun tisle on kypsytetty kolme vuotta ja yhden päivän.

– Monet viskintekijät pullottavatkin tuotteensa juuri tuon 3 v 1 päivän kuluttua. Sen ymmärtää, jos on huonot kellarit, koska se enkelten osuus näyttelee

aika paljon viskin myynnissä. Huonossa kellarissa ei kannata kypsytää kauempaa, sillä siitä häviää potenssit pois.

Kellarissa pitää olla hyvä kosteus, oikea lämpötila ja hyvä ilmasto, oikea lämpötila ja hyvä ilmasto, oikea lämpötila ja hyvä ilmasto, oikea lämpötila ja hyvä ilmasto.

Eli viskin ei tarvitse kypsyä 5, 8 tai 15 vuotta – 3 vuotta 1 päivän riittää.

Tietenkin tynnyrin kokokin ratkaisee. Pienessä tynnyrissä kypsytminen on nopeampaa ja

Viskin valmistus lyhyesti

Ohra tulee tuotantohallin katossa kulkevia putkia pitkin ensin vaakaan, joka pudottaa määrätyn määrän jyvää myllyyn jauhoksi murskattavaksi. Sieltä jauho nostetaan ruuvilla mäskisäiliöön – 1500 kg ohraa ja 3500 litraa vettä. Säiliön pohjassa olevan ritilän kautta vierre saadaan talteen.

Ohrapuuro kuumennetaan höyryllä 82 -asteiseksi ja kun se on kypsytetty viisi tuntia, vierre jäähdytetään 25-asteiseksi ja siirretään kypsyssammioihin.

Vierre kypsyä sammioissa tasan kuusi vuorokautta ja saa noin 14 prosentin alkoholipitoisuuden. Seuraavana on vuorossa tislauksen 101 asteessa 1.000 litraa kerrallaan. Kuumennus tapahtuu 200-asteisella höyryllä. Kun lämpötila nousee 70 asteeseen, alkaa erottua metanolia, joka johdetaan tislauksastian kyljessä olevaan pieneen tankkiin. Tuhannesta litrasta vierrettä tulee metanolia noin 3-4 litraa.

Lämpötilan saavuttaessa 90 astetta, metanoliventtiili sulkeutuu ja sydänventtiili aukeaa, josta ensimmäiset pisarat ovat 93,3 -prosentista. Kun mittari näyttää 63,5 prosenttia, sydänventtiili sulkeutuu ja pottiventtiili puolestaan aukeaa. Loppuosaa on 40 -prosentista alkoholia, joka kerätään, kypsennetään ja tislataan uudelleen, jolloin lopputulos on täysin kirkasta 71 -prosentista, joka tasataan 63,5 prosenttiin, tynnyrivahvuuteen. Loppukypsyys tapahtuu Ilomantsin toimipisteessä.

► Isä Andreas nuuhkii 71 -prosentista vierrettä.

isossa hieman hitaampaa.

Valamoon käytetyt bourbon-tynnyrit tulevat Amerikasta ja uudet Euroopasta. Jonkin verran Euroopasta tulee myös sherry-tynnyreitä.

– Täällä luostarissa on se hyvä puoli, että me kypsytämme ehtoollisviiniin tammitynnyreissä ja sieltä vapautuu joka vuosi tynnyreitä viskin valmistukseen, lisää Isä Andreas.

Valamon kellarissa on myös rajallinen määrä eli toista sataa ns. asiakastynnyriä. Viskin kypsyttyä se pullotetaan ja pullot toimitetaan Alkoon, josta asiakas voi ne noutaa maksettuaan verot.

– Yritykset ostavat 200 litran tynnyrin ja laskevat, että viiden vuoden kuluttua tekevät pullotetusta viskistä asiakaslahjoja. Pienemmissä 30 litran tynnyreissä on usein 5-6 miehen ryhmiä, Isä Andreas selvittää.

Viskiä on kypsyssä parhailaan noin 100.000 litraa, josta Valamon luostarin kellarissa kypsyä vajaa 10.000 litraa ja valtaosa Ilomantsissa sijaitsevassa isossa kellarissa.

Tuotanto on automatisoitu mahdollisimman pitkälle, ja se sitoo Valamossa Isä Andreaxsen lisäksi ainoastaan Timo Kettusen, Ilomantsissa puolestaan on

► Valamon luostarin kellarin lämpötila on 12 astetta ja kosteus 78 astetta.

kaksi työntekijää. Luostarissa työskentelee toki vapaaehtoisia, mutta heitä ei päästetä turvallisuussyistä Valamo Distilleryn tiloihin.

Viinimunkki

Isä Andreas myöntää, ettei vielä omaa viskin haisteluun tarvittavaa nenää, siksi Valamossa luotetaan ammatti-ihmisiin.

– Mutta kun uusi tynnyri alkaa olla valmista, niin kyllä me sitä yhdessä haistellaan ja maistellaan, hän naurahtaa.

Luostarin viinimunkki -tittelin on kuulemma keksinyt pitkäaikainen ystävä Esko-Juhani Tennilä vuosia sitten. Aikanaan paikallisen yrittäjäjärjestön puheenjohtajanakin toimineen Isä Andreaxsen yksi tärkeimpiä tehtäviä luostarin muiden vastualueiden lisäksi on business-puoli. Valamo Distilleryn hallituksen puheenjohtajana Isä Andreas pitää huolta ja vastaa luostarin johdolle esitettävästä yhtiön etiikasta.

Eläkkeelle kahdeksankymppinen munkki ei ole vielä ehtinyt jäädä, mutta tavoite on kuulemma siirtyä viisaan lepoon kahden vuoden kuluttua.

► Viinikellarin tynnyreissä kypsyvä viski valmistuu maaliskuussa, jonka jälkeen se pullotetaan ja lähetetään Alkoon asiakkaille toimitettavaksi. Tynnyreihin on merkattu messinkilatoilla asiakkaiden nimet – joukossa julkisuudessakin tuttuja nimiä. Isä Andreas kertoo valtaosan tynnyreistä jäävän samojen asiakkaiden käyttöön odottamaan uutta viskierää.

► Saa nähdä, viedäänkö toukokuussa myyntiin tuleva uusi viskierä käsistä kuten ensimmäinen 900 pullon eräkin.

Hengellinen puoli

Alkoholituotteet ja munkit on yhtälö, joka ei kaikkia miellytä.

– Enää ei ole ollut yhtä pahoa ja yhteentörmäyksiä kuin aloitussamassa viinituotannon 1997. Silloin saimme ikävät kirjeet ja yhteentörmäykset, mutta en ole nähnyt täällä yhtään humalaista.

– Raamatussahan todetaan, että kun olit nuori, vyöit itse itsesi ja lähdit minne halusit, mutta kun tulet vanhaksi, sinut vyötyy joku toinen ja sinä menet sinne, minne he haluavat. Minullekin on varmasti laitettava naru jalkaa, etten karkaa liian kauaksi, hän hymyilee.

– Raamatussahan todetaan, että kun olit nuori, vyöit itse itsesi ja lähdit minne halusit, mutta kun tulet vanhaksi, sinut vyötyy joku toinen ja sinä menet sinne, minne he haluavat. Minullekin on varmasti laitettava naru jalkaa, etten karkaa liian kauaksi, hän hymyilee.

heet loppuivat siihen. Ihmiset ymmärtävät, että ilman viiniä ei ole ehtoollista, hän kertoo ja jatkaa: – Sillä määrällä viiniä ja muita tuotteita, mitä luostari valmistaa, ei varmasti kasvateta yhtään juoppoa. Luostarissa on tuotettu viiniä 21 vuotta, mutta en ole nähnyt täällä yhtään humalaista.

– Raamatussahan todetaan, että kun olit nuori, vyöit itse itsesi ja lähdit minne halusit, mutta kun tulet vanhaksi, sinut vyötyy joku toinen ja sinä menet sinne, minne he haluavat. Minullekin on varmasti laitettava naru jalkaa, etten karkaa liian kauaksi, hän hymyilee.

– Raamatussahan todetaan, että kun olit nuori, vyöit itse itsesi ja lähdit minne halusit, mutta kun tulet vanhaksi, sinut vyötyy joku toinen ja sinä menet sinne, minne he haluavat. Minullekin on varmasti laitettava naru jalkaa, etten karkaa liian kauaksi, hän hymyilee.

– Meillä on luostarin alueella 20 rakennusta, joista valtaosa

KUVAUKSET
(kaikki mahdolliset
teollisuudesta hautajaisiin)
yli 30v kokemuksella.

**KASSATALON
Kuvapörssi**
HYVINKÄÄ

PUH. (019) 439 470
WWW.KPFO.FI

▲ Luostarin vanhasta kärryvarastosta tehtiin ensin kaksi asuntoa, jonka jälkeen siitä tuli kansanopiston ensimmäinen luokka. Opiston saatua omat tilat, luokkahuone jäi kokoustilaksi, kunnes siitä rakennettiin muutama vuosi sitten viinitupa eurooppalaiseen tyyliin. Tilassa järjestetään nykyään mm. viinikerrostien maistelutilaisuuksia.

- ▶ 1940-luvulta, nuorimmatkin 1970-luvulta. Suurin kuluera meillä on tällä hetkellä kiinteistöjen ylläpito ja palkat. Kun tapasin Isä Andreaxsen ensimmäisen kerran kesällä 2007 (Tosimies 4/2007), luostarin ta-
- lous oli suurissa vaikeuksissa. Tänä päivänä Valamo Distilleryn toiminta on kuitenkin parantanut tilannetta huomattavasti. Valamon viinibusiness on ollutkin varsinainen menestystarina.

▲ Ehtoollisviiniä kypsytetään korkeissa sammioissa, joissa se on ensimmäiset kaksi vuotta ja sen jälkeen 1,5 vuotta tammittynyneissä.

▼ Isä Andreas kertoo 20 vuoden aikana laiteinvestointeihin menneen 2 miljoonaa euroa.

Henkilöllisyys

Jussi Kosola

Alakanehen vuoren keskustelluumpia otsikoota/aiheeta on ollut lakimuutos, millä sun ja mun henkilöllisyyden toristaminen, meinaan että oomma oikiasti olemas, on vaikeutunu, ku ajolisenssi ei enää jokapaikas piisaa vakuureksi.

Onko täs ny taas kehitetty uus konsti kerätä rahaa valtion kassaha, kun pitää nyssitte lähtiä hankkimahan passia, vaikkei oo aikees lähtiä eres sinne mihinä pippuri kasvaa!!!

Jaahas... Sitte perähä täitty hommaamahan isoompi lompsa, mihinkä passi mahtuu. Kärsiiköhän sitä takataskus enää pitää... Tarttooko ostaa perähän vielä isoompitaskuuset housut?

Sähköönen ajokortti tulos... Kumma ku siihen ei voira asentaa vakuutta, että moon olemas, ku vielä passi konservatiivises muaros tuloo hommattavaksi...

Tunnistautumises on menty kaikenkaikkiaan nopiaa eteheppäin.

Otetahan ny kumminki vauhtia historiasta ja soranaikaasesta kertomuksesta kun kaukopartioporukka oli palaamas vihollisen pualelta takaasi kotomaan kamaralle ja omat liipaasimet herkäs kyselemäs ettei vaan oo rajaa ylittäväs sakki väärän pualen puulaakia!

Tunnistautumisehen tarkootettuja rokumenttia ei löytyny, nii epäälevästä soturiporukasta oli sanottu että laulakaas maamme-laulu!

Alaku oli menny hyvin mutta sitte oli vaan joutunehet tulokkahat lopettaa laulun kesken ja jännitynehin miälin tunnustanehet että ei me osata kaikkia säkeestöjä!

Silloon oli tullu varmuus: Joo omia ootta! Viholliselle se olis opetettu ennenkä olis lähäretetty rajaa ylittämähän.

Lähihistorias oli valtava liikahrus ku liiketunnistinvalo tuli markkinoolle.

Nyt on eretty riipiää tahtia sillä alueella kehitellen milloon sormenjäläki- tms. menetelmiä jos jonkummoosehen tunnistautumisehen. Nimiä mainittemata ainakin yx autonvalamistajakin tätä mainostaa.

Viivakoori helepottaa monis yhteyksis yhtälaila kaupan kassaa kun laskujen maksua netis. Isoo askel kun pitkien numerosariojen naputtelu korvatahan viivakoorilukijan piänellä hipaasulla.

Kehitys on erenny jo mikrosiruhunkin.

Sitähän käytetähän lemmikkielänten, lähinnä koirien kohoralla ja on torettava että kyllähän se hyvä asia on monin perusteluun: Eksoottisten eläinlajien kaupas varma tunnistusmenetelmä estää salakauppaa. Mikrosirun koori on numerosarja, joka liitetähän eläimen rekisterihin tai muuhun asiakiriaan viivakoorina ja numerona. Euroopas on yleesti käytös ISO-standardin mukaan mikrosiru, joka voirahan lokia kaikilla yleesti käytös olevilla lukulaitteilla. Näitä on eläinlääkäriillä, tullilla, monilla kasvattajilla sekä näyttelyjärjestäjillä. Maailmalla on muitakin sirujärjestelmiä.

Kuulostaa äkkiseltänsä hyvältä asialta, mutta ku nyt on jo ihmisihinkin kokeeltu samaa yhtälyä.

Houkuttelevalta se saarah kuulostamahan, kun suunnitelmis on korvata se maksuvälinehenä, avaamena, paikantimena jne.

Yx pointti vaan hämmentää, kun Raamattuhun perustuva tulukinta yhyristää sen peron merkkihin mm. Ilm 13:16. "Se pakottaa kaikki, pienet ja suuret, rikkaat ja köyhät, vapaat ja orjat, ottamaan oikeaan käteensä tai otsaansa merkin. Kenenkään ei ole lupa ostaa eikä myydä mitään, ellei hänellä ole tätä merkkiä, joka on pedon nimi tai sen nimen luku".

Tämä pysäyttää miättimähän yhtälaila tulevaasuutta kun sitä miten palio tämä aihet on saanu palstatilaa...

Päivänä jonakin tua siru vaaritanhan!

Onko täs pimeneväs maailmanaijas sitte mitään toivua, kun tällääsiä lukoo/kuunteloo?

Kyllä on ja Raamattu sen ilmoottaa niin selekiästi, ettei kenenkään tarvitte aharistua tulevaasuu-restansa, kun vaan ottaa vastahan, mitä Sana meille lupaa ja se on Taivaspassi, jonka jokahinen saa kääntymällä Ristihinnaulitun, Jumalan lihaksituliehen Poijan, Jeesuksen Kristuksen pualehe vaikka sanomalla: Jeesus, minoon syntinen ihminen ja tartten Sun anteeksiantamustas. Tuu mun syrämmeni Herraksi ja Vapahtajaksi. Silloon sun nimes löytyy Elämäkirirasta ja Taivahanportilla ei oo muuta tunnistaumiskelepoosta pilettiä, kun Jeesuksen Verellä leimattu Taivaspassi.

Pohojammaan kautta...

Omatoimisesti keväisessä Israelissa

Kari O. Niemi

Aivan liian usein Israelin kuvitellaan olevan vaarallinen lomakohde. Moni onkin yllätynyt ensimmäistä kertaa Israelissa käydessään, ei vain maan upeasta moniulotteisuudesta, vaan myös siellä vallitsevasta leppoisasta ja turvallisesta ilmapiiristä.

Israeliin suuntautuvien ryhmämatkojen ohella maassa on kätevää ja turvallista matkustaa myös omatoimisesti. Tammikuisen matkamme toteutimme edellä mainittujen yhdistelmänä. Aurinkomatkojen äkkilähtö tarjosi kohtuuhintaiset lento- ja hotellimaksut Eilatiin, jossa kevätaurinko ja viileä tuuli vuorottelivat. Finnairin kone laskeutui keskellä erämaata sijaitsevalle Ovdan kentälle, jos-

ta pääsee Eilatissa sijaitsevaan hotelliin joko matkan järjestäjän kuljettamana tai julkisella linja-autokyydillä; jälkimmäinen vaihtoehto ehkä hieman hitaampi, mutta selkeästi edullisempi.

Sukeltajan paratiisi

Kuten tunnettua, Eilat on erinomainen paikka sekä laitesukeltamiseen että snorklaamiseen, jota varten välineitä voi vuokrata kätevästi rannalta; vaihtoehtoi-

sesti voi tietenkin ostaa omatkin tarvikkeet lähimarketista. Meren pinnan alta löytyvä maailma kaloineen ja koralleineen on todellakin näkemisen arvoista. Huomionarvoista lienee se, että

kaikki rannat eivät ole vapaasti käytettävissä, vaan uimaan ja sukeltamaan päästäkseen on maksettava pääsymaksu, joka ainakin joillakin rannoilla oikeuttaa myös perusaurinkotuolin käyttöön.

Edullinen julkinen liikenne

Kuten edellä todettiin, julkisilla liikennöintivälineillä liikkuminen on sekä helppoa että turvallista, mutta tämän lisäksi myös suomalaisen lomailijan kukkarolle edullista. Eilatissa linja-autokyydin kertamaksu on sekeleissä laskettuna 4,20 eli yhden euron. Aikataulut saa hotellin vastaanotosta. Luonnollisesti myös taksilla liikkuminen on mutkaton ja hinnaltaan kohtuullinen vaihtoehto, mutta ainakin itse olen aina tottunut kysymään hinnan ennen kaupantekoa.

Vuokra-autolla Jerusalemiin

Julkisen liikenteen ohella Israelissa on vaivatonta vuokrata auto, jolla voi taittaa matkaa ▶

► julkisen liikenteen aikatauluista välittämättä. Kannattaa huomioida, että vuokratessaan autoa Eilatista Jerusalemin suuntaan täytyy vuokrasopimus tehdä kahdeksi tai jopa kolmeksi päiväksi. Tai sitten emme vain osuneet vuokraamoon, josta auton olisi saanut vain yhden vuorokauden ajaksi. Toki auton

voi palauttaa sovittua ajankohtaa aiemminkin. Itse ajaminen ei ole ollenkaan ongelmallista Jerusalemissa, mutta halusin säästää meidät parkkitilan etsimiseltä ja pysäköintimaksuilta, jonka johdosta palautimme auton miltei välittömästi Jerusalemiin päästyämme. Ja toden totta, vaikka olisikin menossa lomalle Eilatiin,

kannattaa varata aikaa myös käydäkseen Jerusalemissa. Ei ole olemassa toista vastaavanlaista kaupunkia, Jerusalem on poikkeuksellinen ja ainutlaatuinen paikka. Erinomaisena yöpymisvaihtoehtona voimme suositella majatalo Lähdetä, joka sijaitsee riittävän lähellä Jerusalemin ydinkeskustaa. Ja luonnollisesti

Eilatista kannattaa ajaa Jerusalemiin Kuolleenmeren kautta.

Lentokoneita, junia ja ystävällisiä ihmisiä

Ystäviemme kyyditsemänä pääsimme Jerusalemiin Tel Aviiviin, Ben Gurionin lentokentälle, josta oli tarkoituksena lentää lentoyhtiö Arkian kyyditsemänä takaisin

Eilatiin; lentolipun hinta vaihtelee alle 40 euroa. Lentokenttäväki oli kuitenkin päättänyt lakkoilla juuri kyseisenä päivänä, joten jouduimme turvautumaan varavaihtoehtoon. Matkasimme ensin junalla Ben Gurionin lentokentältä Beershevaan, jossa odotimme reilun tunnin linja-autokyytiä Eilatiin. Junamatka kesti pari tuntia, linja-autokyyti hieman reilut kolme tuntia. Merkillä pantavaa oli jälleen kerran matkustamisen edullisuus, ainakin vuokra-auton hintaan verrattuna, mutta myös israelilaisten tahtotila auttaa epätietoista matkajaa; kaiken huippuna rouva, joka auttoi meitä Beershevan linja-autoasemalla. Kun yhteistä ymmärrystä ei kielimuurista johtuen näyttänyt syntyvän, kyseinen rouva soitti – ilmeisesti tyttärelleen, joka internetin aikataulupalveluja hyväksi käyttäen teki meille matkustamiseemme liittyvät asiat selväksi sujuvalla englannin kielellä.

Pikavisiitti Egyptiin

Sukeltamisen ohella Punaisesta merestä voi nauttia vaikka risteillen. Muutaman tunnin mittaisella risteilyllä, jonka tulimme valinneeksi, oli myös mahdollisuus

snorklaamiseen hintaan kuuluvan lounastauon yhteydessä. Merellisten aktiviteettien ohella voi kiivetä muutamien kilometrien mittaisille vaellusreiteille, nauttia Eilatintan rantabulevardin erimuotoisesta tarjonnasta tai vaikkapa maksaa parikymmentä euroa Egyptin rajan ylittämisestä kävelen ja käydä herkullisella illallisella hotellilla Tabassa.

Ja kun loma on ohitse, bussi numero 282 kuljettaa kätevästi takaisin Ovdan kentälle – ja ai-noastaan 21,50 sekeliä.

Tue Israelin luontoa ja kansaa Jos ei nyt niin koska? Jos en minä niin kuka?

Keren Kajemet Finland (KKF) - 100 vuotta Suomessa

- Istuta puu Israeliin
- Tue ympäristöprojekteja
- Osallistu KKF:n ja Suomen 100-vuotisjuhlamatkaan Israeliin keväällä 2018
- Hanki Sininen Lipas eli aito "Pushke"
- Muista sinulle tärkeät ihmiset merkitsemällä hänet Juutalaisen kansallisrahaston "Kultaiseen Kirjaan"

Lisätietoja toiminnastamme ja projekteistamme:
www.kkl.fi ja www.kkl.org.il

© Jari Hakola

PORVOON MIESTENPÄIVÄ 23.3.2019

Porvoon Helluntaiseurakunta, Adlercreutzinkatu 31, Porvoo

Klo 13:00	Lounas
Klo 14:00	Musiikkia (Porvoon miesten bändi)
Klo 14:15	Miehen mallia etsimässä (Kimmo Janas)
Klo 15:00	Kahvitauko
Klo 15:30	Musiikkia (Porvoon miesten bändi)
Klo 16:00	Isä kaipaa lastaan (Kari O. Niemi)
Klo 17:00	Kävelyretki Porvoon keskustassa
Klo 17:30	Poika-isä -suhteen monet kasvot (Samuel Saresvirta)
Klo 18:15	Musiikkia (Porvoon miesten bändi)
Klo 18:30	Kevennetty ruokailu

Ruokailusta peritään 10 euron maksu, jonka voi maksaa paikan päällä.

NYT MIEHET JOUKOLLA MUKAAN!

Ilmoittautumiset viimeistään 15.3. mennessä

Kimmo Nykäselle, kimmo.nykanen@porvoonhelluntaiskr.fi

© Jari Hakola

Kirkon kulttuuripalkinto Junnu Aaltoselle

Arkkipiispa Tapio Luoma luovutti vuoden 2018 Kirkon kulttuuripalkinnon saksofonisti Juhani Aaltoselle tiistaina 29.1.2019 Helsingissä. Saksofonisti-huilisti Juhani "Junnu" Aaltonen (s. 1935) on maamme tunnetuimpia jazzmuusikoita.

Palkintoperusteluissa todetaan, että Aaltosen palkitsemisessa on kyse merkittävästä elämäntyöstä, joka ansaitsee tulla huomioiduksi kokonaiskirkon tasolla.

"Tunnustettuna jazz-musiikin ammattilaisena Jubani Aaltonen on antanut musiikilliset lahjansa myös seurakuntien käyttöön. Hän on rikastuttanut kirkkomme elämää ja musiikillista ilmaisuja. Varsinkin viimeisen kolmen vuosikymmenen aikana Aaltonen on palvellut kirkkoa ja sen herätysliikkeitä konserteissa, työpajoissa, kesäjuhlilla ja bengellisissä tapatumissa. Pari vuotta sitten hän aloitti rukousmusiikin mestarikurssin, jossa hän jakaa osaamistaan nuoremmalle sukupolvelle."

Kirkkohallitus jakaa vuosittain Kirkon kulttuuripalkinnon kristillisen sanoman kannalta merkityksellisestä esittävästä taiteellisesta toiminnasta tai kulttuuriteosta. Palkinto on jaettu vuodesta 1992 lähtien. Se on arvoltaan 6000 euroa.

Palkinto on aiemmin myönnetty muun muassa tanssija-koreografi Tiina Lindforsille (2011), kirjailija Ulla-Lena Lundbergille (2013) ja gospelmuusikko Jaakko Löytylle (2015). Vuoden 2017 kulttuuripalkinnon sai suomen kielen tutkija, professori emerita Kaisa Häkkinen.

NB SEINÄ

BETONIELEMENTTEJÄ
www.nb-seina.fi

ER

EKSAKTI-RAKENNE OY
Patomäentie 48, 15610 Lahti

- Rakennamme omakoti- ja rivitalot
- Avaimet käteen palvelu
- Remontit ja saneeraukset
- Rakennuspuusepän työt
- Kalusteasennukset
- Märkätila rakentaminen

Teemme kaikki rakennustyöt laadukkaasti, hyvällä viimeistelyllä. Tavoitteenamme on tyytyväinen asiakas.

KYSY TARJOUSTAMME

0400 887 331, kari.kankkunen@er.inet

GNN
Good News Networking

JARI HYTTI

ASIANAJOTOIMISTO

Keskustori 1, 33100 Tampere
puh.03-2730145, fax. 03-2730140,
E-mail: hytti@jariphytti.fi, Web: www.jariphytti.fi

► Hymerin Family on uusi perhevaunu, jossa peräosassa on lapsille mukavat kerrossängyt.

Kimmo Janas

Vuotuisat Caravan-messut ja samanaikaiset Matkamessut vetivät jälleen puoleensa matkailusta kiinnostuneita kuluttajia Helsingin Messukeskukseen tammikuun lopulla.

Matkailuajoneuvotuojat ry toiminnanjohtaja Antti Siljamäki kertoi vuoden 2018 olleen hyvä myyntivuosi.

– Joulukuussa ensirekisteröitiin matkailuajoneuvoja kaksinkertainen määrä (28 kpl) edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Vuoden 2018 myyntimäärä päättyi 1957 kappaleeseen, jossa on kasvua yli 9 %. Tehdasvalmisteisia matkailuautoja ensirekisteröitiin joulukuussa 21 kpl, joka oli 11 kpl (110 %) viime vuoden vastaavaan ajankohtaan enemmän. Vuoden 2018 aikana myytiin yhteensä 1276 matkailuautoa, joka on 138 kpl (12,1 %) edellisvuotta enemmän, hän luetteli.

Mielenkiintoinen piirre kaupankäynnissä on, että tehdasvalmisteisten retkeilyautojen osuus ensirekisteröidyistä tehdasvalmisteisista matkailuautoista on peräti 28 %.

Matkailuvaununmyynti pysyi myös positiivisena. Matkailuvaunuja merkittiin joulukuussa rekisteriin 7 kpl, joka on 3 kpl enemmän kuin joulukuussa 2017. Vuoden kokonaisymyynti oli 4,4 % edellisvuotta parempi.

– Toimiala oli koko vuoden 2018 maltillisessa kasvussa. Eriytyinen ilon aihe on matkailuvaununmyynnin pysyminen kasvussa. Matkailuautojen myynti jatkui kasvu-uralla jo viidettä vuotta, Siljamäki totesi.

► Concorden maantieristelijä jää vielä monelta suomalaiskaravaanarilta haaveeksi.

Caravan 2019

Trendejä

Vallalla olevista suuntauksista voidaan nostaa retkeilyautojen myynnin kasvu. Toisaalta myös pienten vaunujen myynti on selvässä nosteessa. Kumpiakin käytetään ensiaskeleena matkailuajoneuvomaailmaan. Ja kun nälkä kasvaa syödessä, usein siirrytäänkin isompiin vaunuihin ja monipuolisempiin matkailuautoihin.

Sisustusratkaisujen trendeistä voidaan mainita ajoneuvoihin tulleet suuret kattoikkunat. Vaaleat värit puolestaan ovat selvästi suosittuja jo pelkästään tilantunteen lisäämiseksi.

Matkailuvaunuissa etukeittiöt ovat alkaneet yleistyä ja matkailuautoissa istuinryhmissä pitkätaiset sohvät.

Ympäristöystävällistä matkailua

Ympäristöasioiden noustessa vuosi vuodelta yhä enenevässä määrin keskusteluihin, halusi

Antti Siljamäki nostaa esille matkailuajoneuvojen ympäristöystävällisyyden.

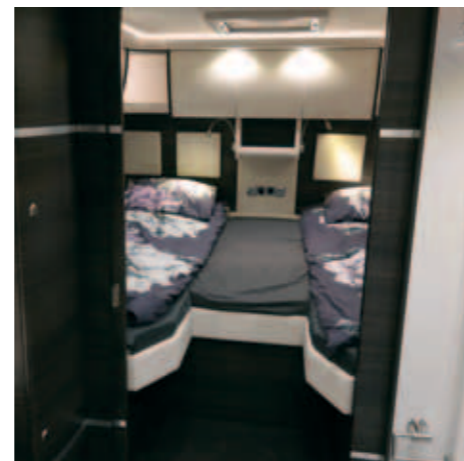
Jos nelihenkisen perhe matkustaa lentäen viikoksi Kanarian saarille, päästöt ovat noin 3100 kg. Jos sama perhe puolestaan retkeilee matkailuautolla Keski-

Euroopassa neljä viikkoa, päästöt ovat noin 1250 kg.

– Ja kun tuo nelihenkisen perhe lomailee kausipaikalla olevassa matkailuajoneuvossa kotimaassa, voidaan sanoa päästöjen olevan 0 kg, Siljamäki huomautti.

► GS Teardrop (= Kyynel) on suorastaan hellyttävän näköinen 2 hengen matkailuvaunu. Ulkopuolelta käytettävä keittiö ei sovellu ainakaan hiihtokeskuskäyttöön.

► Hymerin retrohenkisessä Troll 530 Ocean Drivessa on makuupaikat kolmelle. Hintaa on 31.500 euroa.

► Dethleffsin c'joy 480 QLK, edullinen ja kevyt vaunu jopa seitsemälle.

► Pössl 600 L edustaa kasvavaa retkeilyautosektoria eli pakettiauton runkoon rakennettua matkailuautoa. Tässä alle 6-metrissä retkeilyautossa on erillisvuoteet.

► Adria 673 PK:n erikoisuutena on kaksi ulko-ovea. Nuoriso voi käyttää omaa ovea vanhempiain häiritsemättä.

► Vapaa-ajan rakentamisen edelläkävijänä tunnettu Salvos Finland Oy esitteli naapurihallissa järjestettävillä Matkamessuilla Lapin matkailuun täysin mullistavan majoituskonseptin. Lapelland-malliston 2-4 henkilölle soveltuva Finlandia 9000 mökivaunu on 21m²:n lasikattoinen panoraamaikkunalla, saunalla, täydellisellä keittiövarustuksella sekä makuuhuoneella varusteltu huoneisto, joka kulkee renkailla auton perässä ja on kytkettävissä vesi-, viemäri- ja sähköverkkoon. "Stand alone" -pakettiin biodieseli-lämmityksen, raikas- ja likavesisäiliöiden sekä aurinkoenergian avulla rakennus toimii myös liikkuvana ja omavaraisena yksikkönä eikä jätä jälkiä luontoon.

Armi Aktiivituoli auttaa ylös ja kuntouttaa

Armi Aktiivituoli vähentää nivelten, polvien, lonkan ja selän rasitusta. Se on ylösnousua avustava, kuntouttava ja aktiivisuutta lisäävä tuoli, joka auttaa ylläpitämään liikuntakykyä. Ainutlaatuisen ylösnousua avustavan mekanisminsa avulla se vahvistaa lihaksia, parantaa tasapainoa ja vähentää kaatumisriskiä. Ristiselän tuen, joustavan selkänöjan ja säädettävän niskatuen ansiosta tuolissa on myös erittäin mukava istua.

Ergonominen tuoli ennaltaehkäisee liikkumattomuudesta johtuvia tuki- ja liikuntaelinvaivoja ja antaa lisää aktiivisia vuosia kotona. Käyttäjensä mittojen mukaan valmistettu Aktiivituoli ohjaa nousemaan oikein, niveliä virheellisesti rasittamatta ja kivutta ylös. Tuolin ainoana ”moottorina” toimii käyttäjä itse, jolloin tuolin avulla voi myös jumpata ylösnousuun tarvittavia lihaksia ja tasapainoa, jota tarvitaan ariessa selviytymiseen.

Tapio Anttilan muotoilema tyylikäs ja kaunis nojatuoli sopii vaativaankin sisustusmakuun. Sitä saa neljällä jalalla tai pyörivällä laippajalalla, halutulla materiaalilla ja väreillä. Armin idean isän, fysioterapeutti Jorma Eerolan, mukaan sen toiminta selviää parhaiten kokeilemalla itse. Siksi Armista voi pyytää maksuttoman esittelyn omaan kotiin.

Korkea maanpuolustustahto ei ole itsestäänselvyys

Viime marraskuun lopussa Maanpuolustustiedotuksen Suunnittelukunta MTS julkaisi jokavuotisen mielipidetutkimuksensa tulokset, joissa huomio kiinnittyi maanpuolustustahdon heikentymiseen erityisesti nuorten keskuudessa.

– Korkea maanpuolustustahto on yhteiskunnan yhtenäisyyden kannalta tärkeä asia, mutta sen ylläpitäminen vaatii käytännön toimia, RUL:n puheenjohtaja Mikko Halkilahti totesi RUL:n

liittohallituksen kokouksessa Helsingissä.

Merkittävämpänä huomiona kyselyssä aikaisempiin vuosiin verrattuna oli se, että maanpuolustustahto on heikentynyt edellisestä kyselystä kuudella prosenttiyksiköllä. Ainoastaan turvallisuustilanteiden muutokset lähialueillamme vaikuttavat selvästi maanpuolustustahtoa nostavasti, kuten kävi vuonna 2014, jolloin Venäjä valtasi Krimin ja Ukrainan sota alkoi.

Tutkimuksessa maanpuolustustahtoa tutkitaan seuraavalla kysymyksellä: Jos Suomeen hyö-

kätään, niin olisiko suomalaisten mielestänne puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta?

Maanpuolustustahdon heikkeneminen on syytä ottaa vakavasti. Erityisesti nuorten eli alle 25-vuotiaiden maanpuolustus-tahto näyttäisi romahtaneen. Laskua on peräti 17 prosenttiyksiköä. Nykynuorten kiinnekohta viime sotiin on katkennut, koska veteraaneja ei enää perhepiiristä löydy. Lisäksi nuoret saattavat kokea maanpuolustustahtoa mittaavan kysymyksen ”vanhanakaiseksi”, koska sodan kuva on muuttunut ja esimerkiksi kyberhyökkäystä vastaan ei aseellinen puolustaminen ole paras vaihtoehto. Moni nuori saattaa myös kokea, että maata voi puolustaa monella eri tapaa, kaikkia ei tarvita aseelliseen puolustamiseen. Tätä tukee myös tutkimuksessa ollut kysymys: Jos Suomeen hyökätään, olisitko itse valmis osallistumaan maanpuolustuksen eri tehtäviin kykyenne ja taitojenne mukaan? Tähän kysymykseen myöntävästi vastasi 75 % nuorista ja 84 % koko väestöstä.

Poliisille 15 uutta Mercedes-Benz G280 CDI LAPV 5.4 -ajoneuvoa

Poliisihallitus hankkii poliisin työturvallisuuden ja omasuojan parantamiseksi poliisiyksiköiden käyttöön 15 kappaletta Mercedes-Benz G280 CDI LAPV 5.4 -ajoneuvoja. Ajoneuvoja tullaan

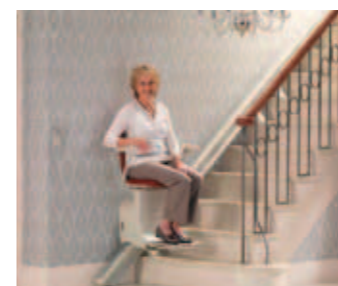
sijoittamaan Suomen kaikkiin yhteentoista poliisilaitokseen. Kyseiset uudet ajoneuvot ovat kuorma-autoiksi rekisteröitäviä panssaroituja poliisiautoja. Autoissa on Suomen poliisille riittävä suojaustaso. Autot ovat väreilykseltään tummansinisiä ja niissä on poliisin hälytysajoneuvojen normaali tekninen varustus. Uusilla autoilla tullaan suorittamaan näkyvää partiointia katukuvassa säännöllisesti vuoden 2019 alkukevästä alkaen. Autoja käytetään partioinnin lisäksi muun muassa valtiovierailuiden, yleisötapahtumien ja muiden tilaisuuksien turvaamistehtävissä, poliisin hälytystehtävillä sekä tietyissä erityistehtävissä.

Maastureiden ehdotonta huippua edustavaa G-sarjaa on valmistettu yli 300 000 kappaletta vuodesta 1979 lähtien, ja sen tuotantokaari on kaikista mallisarjoista pisin koko Mercedes-Benzin historiassa. G-sarja on myös kaikkien kolmisakaraista tähtitunnusta kantavien SUV-autojen esi-isä – siksi kaikki Mercedes-Benzin off-road-mallit kantavat edelleen nimessään G-kirjainta.

G-sarja valmistetaan Itävallan Grazissa Magna Steyrin tehtaalla. Koko G-sarjan historia käynnistyi samassa kaupungissa vuonna 1972 silloisten Daimler-Benz AG:n ja Steyr-Daimler-Puchin välisellä yhteistyösopimuksella. Samoin kuin tuohon aikaan G-sarja valmistetaan yhä suurelta osin käsityönä Grazin kaupungissa.

Mediq haluaa parantaa ihmisten elämänlaatua

Ikääntyminen, monet sairaudet tai vammat saattavat tehdä portaissa liikkumisesta vaikeaa, jopa mahdotonta. Omaan kotiin asennettu porrashissi voi tehdä arjesta turvallisempaa, mukavaa ja esteetöntä. Mediq Suomen tuotevalikoimaan kuuluvat porrashissien lisäksi mm. pyörätuolit, sähköpyörätuolit, kävelykepit, rollaattorit sekä suihkujakkarat ja -tuolit. Yrityksen asiakkaita ovat sairaalat, terveyskeskukset, vanhainkodit, palvelutalot ja yksityisasiakkaat. Yksi asiakkaista on Perniössä asuva, 85-vuotias eläkeläinen Anja Varvikko.

– Asun itsenäisesti kahdeksan kerroksessa ja polveni ovat huonossa kunnossa. Niitä särkee hermostoperäisen sairauden takia. Etenkin väsyneenä portaissa kulkeminen on ollut tuskallista. Näin mainoksen porrashissistä lehdessä ja jäin pohtimaan asiaa. Hetken mietittyäni innostuin kovasti ja päätin hankkia sen, paljon turhempaankin ihmiset käyttävät rahojaan, Varvikko toteaa.

Muutaman viikon hissiä käyttäneenä Varvikko on huomannut, että polvien säröt ovat vähentyneet. Kotona on myös turvallisempi olo. Porrashissi vaikuttaa arkielämään merkittävästi. Esimerkiksi kaupasta tuotavat tavarat ovat aiemmin olleet haastava tehtävä. Rappusia pitkin kuljetettavat kassit matkaavat nyt tuolin kyydissä.

Tuulilasin kuntotarkistuksia pääsiäisliikenteessä

Auto- ja liikenneala haluaa tänäkin vuonna muistuttaa autoilijoita tuulilasin merkityksestä

liikenneturvallisuudelle. Viime vuoden tarkistusten tulokset olivat huolestuttavia. Tuulilaseista vain lähes puolet (46 %) oli kunnossa.

Autoalan insinööriopiskelijat tekevät palveluna autoilijoille ilmaisia tuulilasin kuntotarkistuksia valituilla ABC-asemilla pääsiäisviikonlopun liikenteessä. Autoilija saa tarkistuksesta tositteen, johon on merkitty tuulilasin kuntoon liittyviä asioita, kuten onko tuulilasin kiveniskemiä, halkeamia tai onko se kulunut. Keväällä aurinko paistaa matalalta ja aiheuttaa tuulilasiin häikäisyä ja heijastuksia. Naarmuinen ja huonokuntoinen tuulilasi pahentaa tilannetta ja huonossa kunnossa olevat tuulilasinpyyhkijät naarmuttavat lasin pintaa entisestään.

Tuulilasitarkistuksia tarjotaan: kiiristorstaina 18.4. klo 12-18, pitkäperjantaina 19.4. klo 11-17 ja pääsiäismaanantaina 22.4. klo 12-18.

Seuraavissa kohteissa: Lohja -> ABC Lohja Hämeenlinna -> ABC Tiirio Lappeenranta -> ABC Viipurinportti Oulu -> ABC Tupos Liminka Seinäjoki -> ABC Seinäjoki Turku -> ABC Koulukatu.

Kirkkaasti Turvallisin -tuulilasikampanja on Autoalan Keskusliiton, Saint-Gobainin, Autoliiton, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Liikenneturvan ja Onnettomuustietoinstituutin (OTT) yhteinen liikenneturvallisuuksikampanja.

Kirkkoon kuuluvien määrä laskenut

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vahvistettu jäsenmäärä 31.12.2018 oli 3 848 191. Kirkkoon kuului vuoden vaihteessa 69,7 prosenttia (70,8 % 2017) suomalaisista. Jäsentilastoissa eivät ole mukana ns. poissaolevat, ulkomailla asuvat kirkon jäsenet, joita oli vuoden lopussa yhteensä 181 766 henkilöä.

Viime vuoden aikana kirkon jäseneksi liittyi yhteensä 16 680

henkilöä, ja 58 338 suomalaista luopui kirkon jäsenyydestä. Vuoden 2018 aikana 30 892 alle 1-vuotiasta sai kasteen. Kirkon jäsenistä kuoli 44 706.

Eniten uusia jäseniä Vantaankosken seurakuntaan

Vuoden 2018 aikana jäsenmäärä kasvoi 24 seurakunnassa. Eniten uusia jäseniä (1 160 henkilöä) liittyi Vantaankosken seurakuntaan, mikä johtuu Vantaan kaupungin uusista asuinalueista. Suurimpana seurakuntana jatkaa edelleen Jyväskylää, jossa jäseniä oli vuoden vaiheessa 94 906.

Eniten jäsenmääränsä kasvattaneet seurakunnat sijaitsevat pääasiassa suurten kaupunkien lähistöllä, jossa myös kunnan väkiluku on kasvanut. Sen sijaan eniten jäseniään menettäneet seurakunnat sijaitsevat yleensä maaseudulla, jossa väestö on ikääntynyttä ja lapsia syntyy vähemmän, jolloin myös kasteiden määrä vähenee.

– Kastettujen määrän vähenemiseen liittyy laskevaan syntyvyyteen, mutta siinä näkyy myös se, että entistä useammat vanhemmat jättävät lapsensa kastamatta. Tämä on yksi kirkon suurista haasteista, samoin kuin kirkon etäiseksi kokevien nuorien aikuisten tavoittaminen, tutkija Veli-Matti Salminen Kirkon tutkimuskeskuksesta sanoo.

Lapsille otsavalaisin

Lapsille suunniteltu, turvallinen Petzl Tikkid -otsavalaisin tuo valon aina katseen suuntaan ja jättää molemmat kädet vapaiksi leikkiin ja liikkumiseen. Otsavalaisimessa on lukemiseen sopi-

Opel Combo Life

Kimmo Janas

Viidennen sukupolven Opel Combo Life on monikäyttöinen auto, joka yllättää tiloillaan.

Täysin uudelle arkkitehtuurille perustuvaa Opel Comboa on saatavana yhdellä tai kahdella sivuliukuovella, kuten meillä koeajettavassa versiossa. Kaksi ovea helpottaa kummasti takapenkille kömpimistä.

Meidän automme 4,4 metrin vakio pituuden lisäksi on saatavana myös 4,75 metrin pituinen XL-versio – ja kumpaakin löytyy

▼ Kuskin työskentelytilat ovat toimivat, kaikki löytyy käden ulottuvilta.

sekä viisi- että seitsenpaikkaisena versiona.

Opel Combo jakaa saman perusrakenteen sisarmalliensa eli Citroen Berlingon ja Peugeot Rifterin kanssa.

Puhdasta suorituskykyä

Comboon voi valita joko 1,2-litraisen 3-sylinterisen bensakoneen (120 hv) tai tämän meillä kokeiltavana olevan 1,5-litraisen 4-sylinterisen dieselin (130 hv), jotka kummatkin täyttävät jo tiukan Euro 6d-TEMP-päästönormin. Yhdistetty polttoaineenkulutus on 5,5-7,5 l/100 km ja CO₂-päästöt välillä 143-176 g/mh.

Modernien viisi- ja kuusivai-

teisten manuaalivaihteistojen lisäksi on saatavana tässä segmentissä ensimmäisenä kahdeksanvaihteinen automaatti Quickshift-teknologialla.

Tavaraakin mahtuu

Sen lisäksi että kyytiin mahtuu isompikin pesue, tavaroita ei tarvitse kuskata toisella autolla. Tämän viisi- ja kuusipaikkaisen vakiopituuden Combo Lifen tavaratila on perustilassa 597 litraa, ja kun takapenkit kippaa alas, tavaratila kolminkertaistuu 2.126 litraan.

Vieläkin enemmän tilaa tarvitseville on tietenkin se XL-malli, jossa tavaratila on perustilassaan 850 litraa ja penkkien kippauksen jälkeen jopa 2.693 litraa.

Eikä säilytystila rajoitu pelkästään takakonttiin, vaan Combo Lifessa on yhteensä 28 erilaista säilytystilaa, mm. 36 litran säilytyslaatikko, joka on asennettu tavaratilaan hattuhyllyn päälle.

Jos matkustajapuolella on tarve kuljettaa useampiakin mukuloita, jokaisessa takapenkissä on Isofix-lastenistuinkiinnikkeensä kolmen lastenistuimen kiinnittä-

▼ Takapenkeillä on käytössä lentokoneista tutut pöytäratkaisut.

▲ Lämmityslaitteen vaatimattomuus yllätti, näköjään peruja pakettiautoversiosta, Combo Cargosta.

▲ Etupenkin ja oven väliin sijoitettu penkinlämmittimen namiskuukkeli ei ole helposti tavoitettavissa, kun päällä on paku talvitakki... ahistaa.

▲ Vaihtekepin neliömäinen nappi sopii mielestäni paremmin automaattivaihteistoihin. Mutta sehän on taas makukysymys...

miseksi rinnakkain – lienee aika harvinainen ratkaisu.

Sulavaa menoa

Ajotuntuma Combossa on hyvä. Hieman korkeampi istuinkorkeus mahdollistaa hyvät näkyvät eri suuntiin.

130-heppainen diesel tuottaa 300 Nm vääntömomentin, joka

takaa autolle rivakan etenemisen – jopa huonosti auratuilla espoolaisteilla...

Kuusipykäläinen manuaali pelitti nätisti, kunhan oppi käyttämään sutjakkaasti neliömäisellä nupilla varustettua vaihdekeppiä.

Itseäni myös häiritsi jonkin verran kytkin, joka otti hieman liian ylhäältä kiinni. Mutta parin päivän ajon jälkeen siihenkin tottui. Nou häätä.

Sisätilat Combo Lifessä ovat asialliset ja tämän Innovation-version lasinen panoraamakatto tuo matkustamoon mukavasti lisää valoa.

Ei paha hinta

Combo Lifen Enjoy-varustetaso hinnan alkaen 23.448 eurosta, ja se sisältää jo Apple CarPlay- ja Android Auto -yhteensopivan viihdejärjestelmän 8 tuuman värikosketusnäytöllä. Samoin varustukseen kuuluu lämmitettävä ohjauspyörä.

Automaattinen hätäjarrutus ja jalankulkijoiden havaitsemistoiminto ovat myös vakiovarusteina, mikä ei ole kovin yleistä tässä autoluokassa.

Meidän kokeilemamme Combo Life oli Innovation-varustetasoa, jolloin mukaan tulee myös mm. tuulilasien alareunan lämmitys.

Minä jäin kaipaamaan navigaattoria (lisähinta 932 euroa) sekä ehdottomasti peruutuskameraa (988 euroa), joka kummasti helpottaisi liikkumista ahtaissa paikoissa – onneksi sivupeilit ovat sopivan kookkaat.

Mutta kaiken kaikkiaan miellyttävä tuttavuus.

▲ Käteviä säilytystiloja löytyy myös auton takaosasta...
▼ ...sama lokerikko avautuu myös tavaratilasta käsin.

▲ Innovation-varustetasossa panoraamallasikatolla tilatussa Combo Lifessa on keskellä kätevä "hattuhylly".

JUTTU- IDEOITA? KERRO MEILLE!

WWW.TOSIMIES-LEHTI.FI

